

Środa, 6 lipca 2022 r.

P9_TA(2022)0287

Poprawa bezpieczeństwa żywnościowego w krajach rozwijających się**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie rozwiązania kwestii bezpieczeństwa żywnościowego w krajach rozwijających się (2021/2208(INI))**

(2023/C 47/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 25 Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz art. 11 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, w których prawo do wyżywienia uznano za część prawa do odpowiedniego poziomu życia,
- uwzględniając art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który potwierdza, że przy realizacji strategii politycznych, które mogłyby mieć wpływ na kraje rozwijające się, Unia musi brać pod uwagę cele współpracy na rzecz rozwoju,
- uwzględniając art. 214 TFUE, w którym określono zasady i cele akcji pomocy humanitarnej UE,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczące pomocy humanitarnej ⁽²⁾,
- uwzględniając komunikaty Komisji z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie pomocy humanitarnej w zakresie żywności (COM(2010)0126) oraz unijnych zasad ramowych dotyczących wsparcia krajów rozwijających się w zakresie wyzwań związanych z bezpieczeństwem żywnościowym (COM(2010)0127),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 października 2012 r. pt. „Podejście UE do kwestii odporności: wyciąganie wniosków z kryzysu bezpieczeństwa żywnościowego” (COM(2012)0586),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 marca 2013 r. zatytułowany: „Zwiększenie roli żywienia matek i dzieci w pomocy zewnętrznej: ramy polityki UE” (COM(2013)0141),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie operacji humanitarnych UE: nowe wyzwania, te same zasady (COM(2021)0110), w którym przewidziano m.in. kluczowe działania mające na celu wzmocnienie powiązań między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi, aby lepiej połączyć pilnie potrzebną pomoc doraźną z rozwiązaniami długoterminowymi, oraz rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie nowych kierunków operacji humanitarnych UE ⁽³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 marca 2022 r. zatytułowany „Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenie odporności systemów żywnościowych” (COM(2022)0133),
- uwzględniając unijny plan działania na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych na lata 2021–2025 (GAP III) oraz rezolucję Parlamentu Europejskiego w tej sprawie ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1.⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0505.⁽⁴⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0073_PL.html

Środa, 6 lipca 2022 r.

- uwzględniając plan działania Komisji w zakresie żywienia z dnia 3 lipca 2014 r. mający na celu zmniejszenie liczby dzieci poniżej piątego roku życia cierpiących na niedobór wzrostu o 7 mln do 2025 r. (SWD(2014)0234) oraz szóste sprawozdanie z postępu prac w tym zakresie z 12 sierpnia 2021 r. (SWD(2021)0229),
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia, w szczególności rezolucję z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie niedożywienia i niewłaściwego żywienia dzieci w krajach rozwijających się ⁽⁵⁾, rezolucję z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie nowego sojuszu na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia ⁽⁶⁾ oraz rezolucję z dnia 5 października 2016 r. w sprawie kolejnych kroków w kierunku osiągnięcia globalnych celów i zobowiązań UE dotyczących żywienia i bezpieczeństwa żywnościowego na świecie ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie pilnej potrzeby przyjęcia unijnego planu działania, by zapewnić bezpieczeństwo żywnościowe w Unii i poza jej terytorium w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę ⁽⁸⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego w pomocy zewnętrznej,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie poprawy światowego bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego, z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie czwartego sprawozdania z postępów w realizacji planu działania w dziedzinie żywienia, z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie priorytetów UE na szczyt ONZ w sprawie systemów żywnościowych w 2021 r. oraz z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie zwiększenia zaangażowania Drużyny Europy na rzecz rozwoju społecznego, a także z dnia 19 listopada 2021 r. w sprawie wody w działaniach zewnętrznych,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, Parlamencie Europejskim i Komisji Europejskiej w sprawie konsensusu europejskiego w sprawie pomocy humanitarnej z 2008 r. ⁽⁹⁾ oraz uwzględniając Europejski konsensus w sprawie rozwoju z 2017 r.,
- uwzględniając sześć globalnych celów na 2025 r. wyznaczonych przez Światowe Zgromadzenie Zdrowia w 2012 r. w odniesieniu do żywienia matek, niemowląt i małych dzieci, a mianowicie i) zmniejszenie o 40 % liczby dzieci poniżej piątego roku życia cierpiących na niedobór wzrostu, ii) ograniczenie o 50 % przypadków występowania anemii u kobiet w wieku reprodukcyjnym, iii) zmniejszenie o 30 % liczby dzieci o niskiej masie urodzeniowej, iv) niedopuszczenie do wzrostu występowania nadwagi u dzieci, v) zwiększenie o co najmniej 50 % odsetka dzieci karmionych wyłącznie piersią w pierwszych sześciu miesiącach życia oraz vi) zadbanie o to, by liczba dzieci wychudzonych nie przekraczała 5 %,
- uwzględniając sprawozdania na temat stanu bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia na świecie, globalne sprawozdanie na temat kryzysów żywnościowych i globalne sprawozdanie na temat żywienia, w tym ich edycje z 2021 r., wytyczne Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) dotyczące prawa do wyżywienia, dobrowolne wytyczne dotyczące systemów żywnościowych i wyżywienia Komitetu FAO ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego, 10 elementów agroekologii, wytyczających drogę do zrównoważonego systemu żywnościowego i rolniczego (FAO) oraz ramy działania z 2014 r. na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia w przypadku przedłużających się kryzysów,
- uwzględniając sprawozdanie Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) z 2020 r. dotyczące stanu rybołówstwa i akwakultury na świecie ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów między UE a państwami trzecimi:
- uwzględniając Globalną Sieć na rzecz Przeciwdziałania Kryzysom Żywnościowym będącą sojuszem podmiotów, które działają w dziedzinie pomocy humanitarnej i rozwojowej, współpracując w formie wymiany analiz i wiedzy w celu wzmocnienia koordynacji w ramach powiązania pomocy humanitarnej, rozwoju i budowania pokoju,

⁽⁵⁾ Dz.U. C 289 z 9.8.2016, s. 71.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 86 z 6.3.2018, s. 10.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 215 z 19.6.2018, s. 10.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0099.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 25 z 30.1.2008, s. 1.

⁽¹⁰⁾ FAO, „The State of World Fisheries and Aquaculture” [Stan rybołówstwa i akwakultury na świecie w 2020 r.], <https://www.fao.org/3/ca9231en/CA9231EN.pdf>

Środa, 6 lipca 2022 r.

- uwzględniając Deklarację Organizacji Narodów Zjednoczonych z 13 września 2007 r. o prawach ludności rdzennej (UNDRIP) oraz Deklarację ONZ z 28 września 2018 r. w sprawie praw ludności wiejskiej i innych osób pracujących na obszarach wiejskich,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 25 września 2015 r. zatytułowaną „Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” [Przekształcamy nasz świat: program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030],
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 1 kwietnia 2016 r. zatytułowaną „United Nations Decade of Action on Nutrition (2016-2025)” [Dekada działań w zakresie żywienia (2016–2025)], która ma na celu wszczęcie nasilonych działań na rzecz wyeliminowania głodu i niedożywienia na świecie oraz zapewnienia powszechnego dostępu do zdrowszych i bardziej zrównoważonych diet dla wszystkich ludzi, niezależnie od tego, kim są i gdzie mieszkają,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ oraz ich ściśle wzajemne powiązanie i zintegrowany charakter, w szczególności cel 1 dotyczący wyeliminowania ubóstwa we wszystkich jego formach na całym świecie, cel 2 dotyczący wyeliminowania głodu, osiągnięcia bezpieczeństwa żywnościowego i lepszego odżywiania oraz promowania zrównoważonego rolnictwa, cel 3 dotyczący zapewnienia wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowego życia oraz promowania dobrobytu, cel 5 dotyczący osiągnięcia równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, cel 6 dotyczący zapewnienia wszystkim ludziom dostępu do wody i warunków sanitarnych, cel 10 dotyczący zmniejszenia nierówności w krajach i między krajami, cel 12 dotyczący zapewnienia wzorców zrównoważonej konsumpcji i produkcji, cel 13 dotyczący podjęcia pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom oraz cel 17 dotyczący wzmocnienia środków wdrażania i ożywienia globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- uwzględniając rezolucję nr 2417 Rady Bezpieczeństwa ONZ z 2018 r., w której potępiono głodzenie ludności cywilnej jako metodę prowadzenia wojny oraz bezprawne pozbawienie ludności cywilnej dostępu do pomocy humanitarnej,
- uwzględniając sprawozdanie IPBES (Międzyrządowej Platformy Naukowo-Politycznej w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów) oraz IPCC (Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu) ⁽¹⁾ z czerwca 2020 r., w którym podkreśla się związek między przeciwdziałaniem zmianie klimatu a zachowaniem różnorodności biologicznej,
- uwzględniając wytyczne CFS w zakresie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów w kontekście krajowego bezpieczeństwa żywnościowego (2012) oraz zasady CFS odpowiedzialnego inwestowania w rolnictwo i systemy żywnościowe (2015),
- uwzględniając ruch na rzecz poprawy stanu wyżywienia „Scaling Up Nutrition” i jego działania na rzecz położenia kresu niedożywieniu we wszystkich jego formach poprzez wspieranie inicjatyw rządowych i priorytetów zaangażowanych krajów, we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, ONZ, darczyńcami, przedsiębiorstwami i badaczami,
- uwzględniając zobowiązanie Komisji podjęte na szczycie w sprawie żywienia na rzecz wzrostu, który odbył się w Tokio w grudniu 2021 r., do przeznaczenia 2,5 mld EUR na zwalczanie niedożywienia w latach 2021–2024 oraz bieżące zobowiązanie UE dotyczące zmniejszenia liczby dzieci poniżej piątego roku życia cierpiących na niedobór wzrostu o co najmniej 7 mln do 2025 r.,
- uwzględniając porozumienie G-7 o zapobieganiu głodowi i kryzysom humanitarnym, zatwierdzone na szczycie G-7 w Kornwalii 13 czerwca 2021 r., zgodnie z którym członkowie grupy G-7 zobowiązali się do walki z głodem i zapobiegania głodowi poprzez wspólne działania,
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
- uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A9-0195/2022),

⁽¹⁾ IPBES-IPCC Co-Sponsored Workshop Report on Biodiversity and Climate Change [Wspólne sprawozdanie IPBES-IPCC na temat różnorodności biologicznej i zmiany klimatu].

Środa, 6 lipca 2022 r.

- A. mając na uwadze, że zjawisko umiarkowanego lub poważnego braku bezpieczeństwa żywnościowego powoli narasta od 2014 r., a w 2020 r. prawie co trzecia osoba – 2,37 mld osób – nie miała dostępu do odpowiedniej żywności ⁽¹²⁾;
- B. mając na uwadze, że od 2020 r. rośnie dotkliwość i skala kryzysów żywnościowych, czego powodem są konflikty, wstrząsy gospodarcze i poważne ekstremalne zjawiska pogodowe lub połączenie tych czynników, przy czym w 2021 r. blisko 193 mln osób było poważnie dotkniętych brakiem bezpieczeństwa żywnościowego i potrzebowało pilnej pomocy żywnościowej, co stanowi największą liczbę osób poważnie dotkniętych brakiem bezpieczeństwa żywnościowego na całym świecie, jaką odnotowaną w światowym sprawozdaniu na temat kryzysów żywnościowych w ciągu sześciu lat istnienia tego sprawozdania; mając na uwadze, że od 720 do 811 mln ludzi cierpi głód, a pięć krajów uznano za zagrożone klęską głodu, w tym Sudan Południowy, Etiopię, Madagaskar, Nigerię (16 stanów i Federalne Terytorium Stołeczne) oraz Jemen ⁽¹³⁾;
- C. mając na uwadze, że prawo do wyżywienia odnosi się do wymiaru osiągalności, dostępności i adekwatności (wystarczającej ilości i stabilności dostępu);
- D. mając na uwadze, że według Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) bezpieczeństwo żywnościowe to sytuacja, w której wszyscy przez cały czas mają dostęp w wymiarze fizycznym i ekonomicznym do bezpiecznej i pożywnej żywności w wystarczającej ilości, aby zaspokoić swoje potrzeby żywieniowe i realizować preferencje żywnościowe konieczne do prowadzenia aktywnego i zdrowego życia ⁽¹⁴⁾;
- E. mając na uwadze, że niczym niesprowokowana i nieuzasadniona wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainy jeszcze bardziej zdestabilizowała i tak już niestabilną sytuację na rynkach rolnych, pogorszyła i tak już poważną sytuację spowodowaną pandemią COVID-19, a także wywarła dodatkową presję na trwające kryzysy żywnościowe i globalne bezpieczeństwo żywnościowe, powodując wzrost międzynarodowych cen żywności i pasz znacznie powyżej dotychczasowego, już wysokiego poziomu; mając na uwadze, że może to zwiększyć brak bezpieczeństwa żywnościowego, ubóstwo, niepokoje społeczne i niestabilność w wielu krajach rozwijających się, które są w dużym stopniu uzależnione od przywozu pszenicy z Ukrainy i Rosji, jako że czterdzieści procent eksportu pszenicy i kukurydzy z Ukrainy trafia na Bliski Wschód i do Afryki;
- F. mając na uwadze, że według FAO prawie 50 krajów jest uzależnionych od Rosji i Ukrainy w co najmniej 30 %, jeśli chodzi o zaspakajanie ich zapotrzebowania na przywóz pszenicy, a w przypadku 26 z nich przywóz pszenicy z obu krajów stanowi ponad 50 % całego przywozu; mając na uwadze, że Światowy Program Żywnościowy kupował od Ukrainy prawie połowę swoich globalnych dostaw pszenicy i że zwrócił on uwagę, że najbardziej wpłynie to na obecne kryzysy żywnościowe w takich krajach jak Afganistan, Etiopia, Syria i Jemen;
- G. mając na uwadze, że oba kraje są eksporterami netto produktów rolnych i oba odgrywają wiodącą rolę w zakresie dostaw na światowych rynkach środków spożywczych i nawozów, na których możliwe do wywozu zasoby są często skoncentrowane w kilku krajach; mając na uwadze, że taka koncentracja może narazić te rynki na większą wrażliwość i niestabilność; mając na uwadze, że Rosja jest czołowym eksporterem syntetycznych nawozów azotowych i ich składników, a Białoruś – ważnym eksporterem nawozów potasowych; mając na uwadze, że ceny nawozów azotowych w dużej mierze zależą od cen gazu ziemnego, a Rosja zajmuje ważną pozycję rynkową jako producent gazu; mając na uwadze, że wiele krajów rozwijających się już przed wybuchem konfliktu zmagało się z negatywnymi skutkami wysokich międzynarodowych cen żywności i nawozów;
- H. mając na uwadze, że indeks cen żywności FAO, który śledzi międzynarodowe ceny artykułów żywnościowych i pasz, wzrósł do nowego rekordowego poziomu, a prawdopodobne są dalsze podwyżki cen i inflacja cen żywności powyżej dotychczasowego, już wysokiego poziomu;
- I. mając na uwadze, że według FAO indeks cen żywności pobił rekord w lutym 2022 r.; mając na uwadze, że zdaniem tej organizacji czynniki wpływające na inflację cen żywności nie ograniczają się do warunków upraw i dostępności wywozu, lecz w znacznie większym stopniu pochodzą spoza sektora produkcji żywności, zwłaszcza z sektora energii, nawozów i pasz;

⁽¹²⁾ „State of Food Security and Nutrition in the World Report 2021” [Sprawozdanie na temat stanu bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia na świecie, 2021 r.].

⁽¹³⁾ „Global Report on Food Crises 2021” [Globalne sprawozdanie na temat kryzysów żywnościowych, 2021 r.], aktualizacja z września.

⁽¹⁴⁾ Dobrowolne wytyczne dotyczące wsparcia stopniowej realizacji prawa do odpowiedniego pożywienia w kontekście krajowego bezpieczeństwa zaopatrzenia w żywność

Środa, 6 lipca 2022 r.

- J. mając na uwadze, że Afryka ma najwyższy wskaźnik braku bezpieczeństwa żywnościowego – w 2020 r. 60 % ludności Afryki (799 mln osób) było dotkniętych umiarkowanym lub poważnym brakiem bezpieczeństwa żywnościowego ⁽¹⁵⁾;
- K. mając na uwadze, że Unia Europejska musi zwrócić szczególną uwagę na państwa dotknięte klęską głodu, pogłębioną przez klęski żywiołowe, np. na Madagaskar, który nawiedziły ostatnio gwałtowne cyklony i gdzie dwóch na pięciu mieszkańców cierpi na poważny brak bezpieczeństwa żywnościowego, zwłaszcza w regionie Grand Sud, gdzie ponad 300 000 dzieci cierpi z powodu ostrego niedożywienia;
- L. mając na uwadze, że wielu drobnych producentów rolnych w krajach rozwijających się nie ma dostępu do zdrowej, pożywnej i zrównoważonej diety ze względu na odległą lokalizację, niskie dochody i brak dostępu do źródeł różnorodnej żywności; mając na uwadze, że z danych wynika, iż inwestycje w sektor drobnych producentów rolnych i struktury regionalne przynoszą największe korzyści, jeśli chodzi o ograniczanie ubóstwa i wzrost gospodarczy, co podkreśla potrzebę skoncentrowania wysiłków na zwiększaniu dochodów drobnych producentów rolnych, a zwłaszcza kobiet prowadzących małe gospodarstwa, oraz na wzmacnianiu odporności społeczności znajdujących się w trudnej sytuacji;
- M. mając na uwadze, że w 2020 r. 3 mld ludzi na świecie nie stać było na zdrową dietę, a także mając na uwadze, że zjawisko otyłości gwałtownie nasila się we wszystkich regionach ⁽¹⁶⁾;
- N. mając na uwadze, że niedożywienie, podobnie jak nadwaga i otyłość, jest nieprawidłowym stanem fizjologicznym spowodowanym niewystarczającym odżywianiem; mając na uwadze, że zdrowie kobiet i dziewcząt jest ściśle związane ze zdrowiem fizycznym i psychicznym, a także ze stanem odżywienia ich przyszłych dzieci; mając na uwadze, że niedożywienie kobiet w ciąży i matek zwiększa ryzyko powikłań w czasie ciąży, śmiertelności matek oraz niedożywienia i śmiertelności dzieci; mając na uwadze, że niedopuszczalnie duża liczba dzieci nadal cierpi z powodu niedożywienia: wśród dzieci poniżej piątego roku życia u 22 % występuje niedobór wzrostu spowodowany chronicznym niedożywieniem, 6,7 % cierpi z powodu wyniszczenia – formy ostrego niedożywienia – a 5,7 % ma nadwagę ⁽¹⁷⁾, przy czym przewiduje się, że rzeczywiste dane dotyczące niedoboru wzrostu i wyniszczenia będą wyższe ze względu na skutki pandemii;
- O. mając na uwadze, że zapewnienie bezpiecznego i niezawodnego dostępu do wody ma ścisły związek z poprawą bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia; mając na uwadze, że zgodnie z najnowszym sprawozdaniem ONZ na temat rozwoju zasobów wodnych z 2021 r. ponad 40 % ludności świata cierpi z powodu niedoboru wody, a ponad 2 mld osób na całym świecie nie ma bezpośredniego i pewnego dostępu do bezpiecznej wody pitnej;
- P. mając na uwadze, że od rybołówstwa i akwakultury zależy byt ponad 10 % ludności świata ⁽¹⁸⁾, a także mając na uwadze, że według ONZ ponad 3 mld ludzi jest uzależnionych od oceanów jako głównego źródła białka, które to białko pochodzi głównie z ryb i owoców morza; mając na uwadze, że ponad 90 % rybaków i osób pracujących przy połowach na świecie zajmuje się rybołówstwem łodziowym;
- Q. mając na uwadze, że systemy opieki zdrowotnej, które nie są zbyt odporne i silne, stają przed wyzwaniem regularnych epidemii, zwłaszcza jeśli chodzi o ich zdolność do zapewnienia ciągłości najbardziej podstawowej opieki; mając na uwadze, że w ciągu ostatnich dwóch lat zasoby systemów opieki zdrowotnej zostały przesunięte z szeregu funkcji istotnych z punktu widzenia żywienia oraz podstawowych usług opieki zdrowotnej związanych z niedożywieniem – w tym opieki przedporodowej, suplementacji mikroelementów oraz zapobiegania biegunkom u dzieci, infekcjom i ostremu niedożywieniu oraz ich leczenia – w kierunku zwalczania COVID-19, a także mając na uwadze, że leczenie i usługi profilaktyczne związane z problemem niedożywienia są w niewystarczającym stopniu włączone do pakietów podstawowej opieki zdrowotnej w krajowych systemach opieki zdrowotnej, a sprawiedliwy dostęp do usług opieki jest nadal niewystarczający;

⁽¹⁵⁾ „State of Food Security and Nutrition in the World Report 2021” [Sprawozdanie w sprawie stanu bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia na świecie, 2021 r.]. <https://www.fao.org/3/cb4474en/cb4474en.pdf>

⁽¹⁶⁾ „State of Food Security and Nutrition in the World Report 2021” [Sprawozdanie na temat stanu bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia na świecie, 2021 r.].

⁽¹⁷⁾ UNICEF, Światowa Organizacja Zdrowia i Bank Światowy, wspólne szacunki dotyczące niedożywienia dzieci, „Levels and trends in child malnutrition” [Poziomy i tendencje w niedożywieniu dzieci], 2021 r.

⁽¹⁸⁾ FAO, „La situation mondiale des pêches et de l'aquaculture 2020” [Stan rybołówstwa i akwakultury na świecie w 2020 r.], <https://www.fao.org/3/ca9231fr/CA9231FR.pdf>

Środa, 6 lipca 2022 r.

- R. mając na uwadze, że długotrwałe ubóstwo, utrzymujący się wysoki poziom nierówności oraz częstsze występowanie klęsk żywiołowych, w tym związanych ze zmianą klimatu, leżą u podstaw braku bezpieczeństwa żywnościowego i niedożywienia;
- S. mając na uwadze, że zgodnie z szóstym sprawozdaniem IPCC z 2022 r. zmiana klimatu, w tym częstsze występowanie i intensywność zjawisk ekstremalnych, zmniejsza bezpieczeństwo żywnościowe i wodne, zmniejsza plony, zmienia pastwiska i trasy transhumancji oraz obniża wartość odżywczą żywności, utrudniając tym samym realizację Agendy 2030 i jej celów zrównoważonego rozwoju;
- T. mając na uwadze, że zmiana klimatu jeszcze bardziej naraża kobiety na ryzyko i zwiększa ich podatność na zagrożenia; mając na uwadze, że zmiana klimatu pogłębia istniejące wyzwania, takie jak gwałtowne zmniejszenie produkcji i dostępu do żywności, a także zwiększa podatność na zagrożenia, w tym pogłębia ubóstwo i brak bezpieczeństwa żywnościowego, zmuszając społeczności do stawienia czoła coraz poważniejszym kryzysom; mając na uwadze, że zmniejszenie zróżnicowania diety spowodowało w konsekwencji wzrost niedożywienia w wielu społecznościach, zwłaszcza wśród ludności rdzennej, drobnych producentów rolnych i gospodarstw domowych o niskich dochodach, przy czym szczególnie dotyczy to dzieci, osób starszych i kobiet w ciąży;
- U. mając na uwadze, że według szacunków FAO na całym świecie utracono około 75 % różnorodności genetycznej roślin; mając na uwadze, że erozja genetyczna na szeroką skalę zwiększa naszą podatność na zmianę klimatu oraz na nowe szkodniki i choroby;
- V. mając na uwadze, że różnorodność biologiczna i związane z nią funkcje – zapylenie, drapieżniki niszczące szkodniki, zwiększona odporność ekosystemów rolniczych na erozję, susze i powodzie, tworzenie gleby i pochłanianie dwutlenku węgla – są niezbędne do zapewnienia zrównoważonej produkcji żywności;
- W. mając na uwadze, że budowanie odporności różnorodności biologicznej i wspieranie integralności ekosystemów może przynosić ludziom korzyści, w tym środki do życia, zdrowie i dobrobyt oraz zaopatrywać ich w żywność;
- X. mając na uwadze, że rośnie liczba osób potrzebujących pilnej pomocy żywnościowej, żywieniowej i pomocy w przywróceniu źródeł utrzymania⁽¹⁹⁾; mając na uwadze, że głównymi przyczynami pogłębiających się problemów dotyczących braku bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego oraz niedożywienia są konflikty, zmiana klimatu i ekstremalne zjawiska pogodowe, degradacja środowiska, rosnące ceny energii, ograniczony dostęp do wody, wstrząsy gospodarcze, długotrwałe ubóstwo oraz wysoki i utrzymujący się poziom nierówności, w tym nierówności płci, brak dostępu do podstawowych usług socjalnych i zdrowotnych, wzrost liczby ludności na świecie i nieudolne sprawowanie rządów, co w konsekwencji może prowadzić do konieczności migracji;
- Y. mając na uwadze, że konflikty zakłócają dostęp do żywności i podstawowych usług społecznych mających wpływ na stabilność zdrowia, w tym do opieki zdrowotnej, usług żywieniowych, wody, warunków sanitarnych i higieny, oraz niszczą zasoby naturalne, infrastrukturę, środki produkcji i inwentarz żywy; mając na uwadze, że brak bezpieczeństwa żywnościowego może być źródłem konfliktów wśród dotkniętych nim społeczności, a tym samym zaostrzać istniejące wyzwania i napięcia związane z niedoborem zasobów;
- Z. mając na uwadze, że COVID-19 doprowadził do przerwania łańcuchów wartości, od produkcji i transportu, po przechowywanie i sprzedaż żywności, a ograniczenia w przemieszczaniu się utrudniły dostęp rolników i konsumentów do rynków, jeszcze bardziej utrudniając sprawiedliwy dostęp do odpowiedniej żywności i żywienia dla wszystkich, ujawniając brak odporności systemów żywnościowych opartych na przywozie oraz podkreślając znaczenie zrównoważonych systemów rolno-spożywczych;
- AA. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 doprowadziła do wzrostu ubóstwa przy braku powszechnej ochrony socjalnej; mając na uwadze, że ograniczenia wpłynęły na codzienną działalność gospodarczą, od której wiele gospodarstw domowych jest uzależnionych, co doprowadziło do trudności w dostępie do zdrowej i bogatej w składniki odżywcze żywności lub w zaspakajaniu potrzeb zdrowotnych; mając na uwadze, że w wielu krajach rozwijających się dostęp do wysokiej jakości opieki zdrowotnej jest bardzo ograniczony, zwłaszcza w przypadku osób najbardziej podatnych na zagrożenia i marginalizowanych;

⁽¹⁹⁾ „Global Report on Food Crises” [Globalne sprawozdanie na temat kryzysów żywnościowych], 2021 r.

Środa, 6 lipca 2022 r.

- AB. mając na uwadze, że sprzyjające włączeniu społecznemu, wydajne, odporne i zrównoważone systemy żywnościowe mają kluczowe znaczenie dla realizacji agendy 2030 i jej celów w zakresie zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 ujawniła słabości globalnych systemów żywnościowych, pogłębiając nierówności i zagrażając życiu i źródłom utrzymania osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji; mając na uwadze, że w Dekadzie Działań ONZ wzywa się do przyspieszenia wprowadzania rozwiązań zmieniających reguły gry w celu sprostania globalnym wyzwaniom dla ludzi i planety, od tych dotyczących ubóstwa i płci po zmianę klimatu, nierówności i likwidację luki w finansowaniu;
- AC. mając na uwadze, że żywienie jest ważną kwestią leżącą u podstaw realizacji co najmniej 12 z 17 celów zrównoważonego rozwoju, a także jest nierozdzielnie związane z innymi kluczowymi kwestiami zrównoważonego rozwoju, ponieważ od nich zależy (np. woda, warunki sanitarne i higiena, rolnictwo), ponieważ je umożliwia (np. zdrowie, zatrudnienie) lub spełnia obie te funkcje (np. równouprawnienie płci i edukacja);
- AD. mając na uwadze, że porozumienie z Marrakeszu z 1994 r., a w szczególności porozumienie Światowej Organizacji Handlu (WTO) w sprawie rolnictwa, przyczyniły się do specjalizacji regionów rolniczych; mając na uwadze, że specjalizacja ta doprowadziła do powstania regionów o wysokim poziomie eksportu oraz takich, które są niemal całkowicie zależne od importu; mając na uwadze, że sytuacja ta nie jest odporna na kryzysy, takie jak wojny, i jest jednym z czynników przyczyniających się do obecnej niestabilności żywnościowej na świecie;
- AE. mając na uwadze, że duża zależność od przywozu żywności w znacznym stopniu naraża ludność na wahania na światowym rynku, przy czym dotyka to zwłaszcza osoby, które przeznaczają znaczną część swoich dochodów na codzienne potrzeby żywnościowe;
- AF. mając na uwadze, że niestabilność rynków międzynarodowych powoduje brak bezpieczeństwa żywnościowego w państwach, w których nie prowadzi się zdecydowanej polityki rolnej, ponieważ okresy niskich cen negatywnie wpływają na możliwości produkcyjne i prowadzą do zwiększonego przywozu, co sprawia, że ludność miejska znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji w okresach wysokich cen międzynarodowych;
- AG. mając na uwadze, że polityka rolna jest głównych z polityk makroekonomicznych, a bez ochrony przed skrajnymi zmianami cen międzynarodowych szkody wyrządzone przez inflację są katastrofalne dla gospodarek wschodzących;
- AH. mając na uwadze, że suwerenność żywnościowa to prawo ludzi i krajów do określania własnej polityki rolnej i żywnościowej; mając na uwadze, że koncepcja ta ma umożliwić każdemu krajowi wyżywienie własnej ludności i uzyskanie samowystarczalności i autonomii; mając na uwadze, że wyrażony w strategii „Od pola do stołu” zamiar zmniejszenia zależności rolników od produktów zewnętrznych jest zgodny z tą definicją;
- AI. mając na uwadze, że Europejski Zielony Ład i strategia „Od pola do stołu” przyjmują całościowe podejście do rolnictwa nie tylko w celu zapobiegania kryzysowi klimatycznemu i kryzysowi różnorodności biologicznej w Europie, ale także w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego, poprawy żywienia i zdrowia publicznego; mając na uwadze, że strategia ta będzie służyć jako wzór dla inwestycji w ramach finansowania rozwoju, mających na celu zwiększenie odporności i samowystarczalności żywnościowej krajów rozwijających się;
- AJ. mając na uwadze, że strategia „Od pola do stołu” ma ograniczyć stosowanie środków produkcji rolnej, a zwłaszcza zmniejszyć ogólne zużycie pestycydów chemicznych o 50 %, najbardziej niebezpiecznych pestycydów o 50 %, a nawozów o co najmniej 20 % do 2030 r.;
- AK. mając na uwadze, że żywienie jest ważną inwestycją, ponieważ dobre odżywianie w ciągu tysiąca pierwszych dni życia dziecka ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia przez nie pełnego potencjału fizycznego, intelektualnego i ludzkiego; mając na uwadze, że głód i niedożywienie negatywnie wpływają na zdolność dzieci do nauki i skłaniają je do porzucania szkoły, stanowią obciążenie na całe życie dla jednostek i społeczeństw oraz utrudniają rozwój ludzi oraz gospodarki krajowej; mając na uwadze, że w związku z tym dobre odżywianie jest podstawą dobrobytu społeczeństw;
- AL. mając na uwadze, że w szczytowym momencie pandemii COVID-19 w związku z zamknięciem szkół 370 mln dzieci nie miało zagwarantowanego posiłku w szkole, często stanowiącego dla nich jedyny ciepły posiłek w ciągu dnia, oraz mając na uwadze, że programy posiłków szkolnych są ważnym elementem walki z głodem dzieci i licznymi formami

Środa, 6 lipca 2022 r.

niedożywienia; mając z drugiej strony na uwadze, że brak bezpieczeństwa żywnościowego zakłóca funkcjonowanie społeczeństwa, w tym zdolność rodzin do posyłania dzieci do szkoły, a także – poprzez potęgowanie stresu w rodzinach – może być czynnikiem sprzyjającym przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć; mając na uwadze, że z każdego dolara zainwestowanego w interwencje żywieniowe można uzyskać 16 dolarów zwrotu;

- AM. mając na uwadze, że podobnie jak w innych obszarach pomocy humanitarnej i rozwojowej rosnącym potrzebom nie towarzyszą odpowiednie zasoby, co prowadzi do szybko rosnącej luki w finansowaniu, która wymaga inteligentniejszego i bardziej systemowego podejścia, transformacji systemowej w kierunku sprawiedliwych społecznie systemów żywnościowych, jako że nasze obecne systemy żywnościowe pogłębiają nierówności społeczno-gospodarcze i nierówności między kobietami a mężczyznami uniemożliwiające dostęp do zdrowego, sprawiedliwego i zrównoważonego żywienia;
- AN. mając na uwadze, że chociaż kobiety odgrywają kluczową rolę w żywieniu ludności jako rolniczki, opiekunki i producentki – wytwarzają 60–80 % żywności w krajach rozwijających się – mają nierówny dostęp do żywności oraz do zasobów, usług i aktywów, które zwiększają ich produktywność i dochody; mając na uwadze, że kobiety wykonują 75 % nieodpłatnej opieki i prac domowych, a kobiety w społecznościach wiejskich i krajach o niskich dochodach poświęcają do 14 godzin dziennie na pracę związaną z opieką;
- AO. mając na uwadze, że różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn wpływają na podział pracy, co prowadzi do nieproporcjonalnie dużego obciążenia kobiet i dziewcząt nieodpłatną opieką;
- AP. mając na uwadze, że konieczne jest zapewnienie ochrony praw kobiet i dziewcząt na wszystkich szczeblach, oraz uwzględnienie ich w procesach decyzyjnych; mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta najbardziej odczuwają skutki zmiany klimatu i klęsk żywiołowych, co prowadzi do zwiększonej podatności na zagrożenia ze względu na potęgowanie się ryzyka;
- AQ. mając na uwadze, że różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn mają bezpośredni wpływ na odżywianie, kształtując dynamikę w zakresie żywności w gospodarstwie domowym i społeczności w sposób, który wpływa na produkcję, dostęp, zdolność kobiet i dziewcząt do zapewnienia sobie żywności, opieki oraz usług zdrowotnych i sanitarnych, a także na ich możliwości finansowe w tym zakresie; mogą też narażać je na zwiększone zagrożenie przemocą ze względu na płeć oraz przemocą ze strony partnera;
- AR. mając na uwadze, że wyeliminowanie różnic między kobietami i mężczyznami rolnikami mogłoby zwiększyć produkcję rolną o 2,5–4 % w najbiedniejszych regionach i zmniejszyć głód na świecie o 17 %;
- AS. mając na uwadze, że kobiety stanowią 43 % siły roboczej w rolnictwie w krajach partnerskich, a w niektórych krajach Azji i Afryki Subsaharyjskiej odsetek ten wzrasta do 50 % lub więcej, podczas gdy kobiety stanowią jedynie mniej niż 20 % właścicieli gruntów rolnych;
- AT. mając na uwadze, że na świecie istnieje 608 milionów rodzinnych gospodarstw rolnych, które zajmują od 70 do 80 % światowych gruntów rolnych, co stanowi ponad 90 % wszystkich gospodarstw rolnych na świecie, i że produkują około 80 % żywności na świecie w ujęciu wartościowym;
- AU. mając na uwadze, że jedna trzecia żywności produkowanej na świecie jest tracona lub marnowana; mając na uwadze, że zwiększone wysiłki na rzecz ograniczenia strat żywności i jej marnotrawienia poprzez wdrożenie modelu gospodarki o obiegu zamkniętym w systemach produkcji rolnej w celu zwiększenia zrównoważoności i zasobooszczędności produkcji rolnej mają kluczowe znaczenie dla rozwiązania problemu braku bezpieczeństwa żywnościowego, niedożywienia i ochrony różnorodności biologicznej na całym świecie;
- AV. mając na uwadze, że rozwiązanie kwestii bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego wymaga nie tylko większego finansowania, ale również zdecydowanego kierunku politycznego i wysiłków politycznych;
- AW. mając na uwadze istnienie innowacyjnych projektów realizowanych przez niektóre państwa trzecie, takich jak afrykańska Inicjatywa na rzecz Wielkiego Zielonego Muru, która umożliwia rozwój projektów agroekologicznych;
- AX. mając na uwadze, że Komitet FAO ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego jest najważniejszą międzynarodową i międzyrządową platformą współpracy wszystkich zainteresowanych stron na rzecz wspólnego celu, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i wyżywienia dla wszystkich;

Środa, 6 lipca 2022 r.

- AY. mając na uwadze, że 20 grudnia 2017 r. Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych przyjęło projekt, w którym ogłosiło lata 2019–2028 Dekadą Rolnictwa Rodzinnego ONZ;
- AZ. mając na uwadze, że prawa rolników ustanowiono w 2004 r. na mocy Międzynarodowego traktatu FAO o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa, jednak przepisy dotyczące własności intelektualnej często pozostają w sprzeczności z tymi prawami, zagrażając systemom bazującym na lokalnym, tradycyjnym i miejscowym materiale siewnym;
- BA. mając na uwadze, że aktywna rola UE w rozwiązywaniu problemu braku bezpieczeństwa żywnościowego ma zasadnicze znaczenie, ponieważ Unia zapewnia prawie połowę oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) na świecie;

Bezpieczeństwo żywnościowe i żywienie w centrum odbudowy gospodarczej po pandemii COVID-19

1. wyraża zaniepokojenie faktem, że nie jesteśmy na dobrej drodze i że wydaje się bardzo nieprawdopodobne, abyśmy osiągnęli cele w zakresie żywienia wytyczone na 2025 r. i wyeliminowali głód do 2030 r., co jest ambicją celu zrównoważonego rozwoju nr 2 – „zero głodu”; przypomina, że głód i brak bezpieczeństwa żywnościowego znów nasilają się na całym świecie; zauważa z niepokojem, że do 2030 r. około 660 mln ludzi może nadal cierpieć głód, także z powodu skutków pandemii COVID-19; przypomina, że potrzebne są odważne działania, zwłaszcza wobec nierówności w dostępie do żywności, aby przyspieszyć postępy w osiąganiu celu „zero głodu”; przypomina, że położenie kresu niedożywieniu we wszystkich jego formach oraz cel zrównoważonego rozwoju nr 2 należy traktować jako priorytety wszystkich strategii politycznych, ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji;
2. podkreśla, że systemy żywnościowe mają do odegrania kluczową rolę w położeniu kresu ubóstwu i osiągnięciu celu zrównoważonego rozwoju nr 1, a zarazem przyczyniają się do rozwiązania problemu niedożywienia oraz eliminacji współistnienia nadmiernego żywienia i niedożywienia, co będzie mieć kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów zdrowotnych określonych w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 3; zwraca uwagę, że zrównoważone zarządzanie zasobami wodnymi dla osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 6 nie będzie możliwe bez zasadniczej roli rolnictwa oraz że zrównoważone zarządzanie rybołówstwem ma podstawowe znaczenie dla ochrony i zrównoważonego wykorzystania oceanów i mórz oraz dla osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 14; przypomina w związku z tym, że systemy żywnościowe w szerszym ujęciu muszą także odzwierciedlać nasze zobowiązania dotyczące zrównoważonej konsumpcji i produkcji (cel zrównoważonego rozwoju nr 12), przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków (cel zrównoważonego rozwoju nr 13), a także ochrony i przywracania ekosystemów lądowych i zrównoważonego gospodarowania tymi ekosystemami (cel zrównoważonego rozwoju nr 15);
3. przypomina, że rybołówstwo łodziowe jest istotnym elementem bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego; podkreśla, że umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów muszą być zgodne z najlepszym dostępnym doradztwem naukowym i nie mogą osłabiać lokalnego bezpieczeństwa żywnościowego ani zagrażać rybołówstwu łodziowemu w państwach trzecich przez stawianie rybołówstwa przybrzeżnego wobec bezpośredniej konkurencji ze statkami UE; apeluje o dostosowanie umów do Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i zobowiązań UE w zakresie ochrony środowiska oraz celów wspólnej polityki rybołówstwa przez zwiększenie wsparcia sektorowego oraz przepisy dotyczące zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do nadwyżek i odrzutów, a także podejścia ostrożnościowego;
4. podkreśla, że pandemia COVID-19 i wynikający z niej kryzys gospodarczy i zamknięcie granic oraz trwający konflikt w Ukrainie ujawniły podatność światowego systemu żywnościowego na zagrożenia; podkreśla i przypomina o tym Komisji i państwom członkowskim, że ważne jest stworzenie silniejszych powiązań między krótko-, średnio- i długoterminowymi strategiami politycznymi w celu zapewnienia włączającego charakteru planów odbudowy po pandemii COVID-19, a jednocześnie zwrócenia szczególnej uwagi na grupy znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji, takie jak dzieci, młodzież, kobiety, osoby starsze i ludność tubylcza;
5. wzywa UE do zagwarantowania prawa krajów rozwijających się do żywności i samowystarczalności jako sposobu osiągnięcia bezpieczeństwa żywnościowego, ograniczenia ubóstwa oraz sprzyjających włączeniu społecznemu, zrównoważonych i sprawiedliwych globalnych łańcuchów dostaw i bardziej zrównoważonych systemów żywnościowych; wzywa także do wspierania rynków lokalnych i regionalnych, ze szczególnym naciskiem na rolę kobiet i rolnictwa rodzinnego, w celu zabezpieczenia dostaw żywności po przystępnych cenach i silniejszych sieciach bezpieczeństwa socjalnego, aby zapewnić osobom w najbardziej niekorzystnej sytuacji stały dostęp do żywności nawet w sytuacjach nadzwyczajnych lub kryzysowych;
6. przypomina, że Ukraina i Rosja są ważnymi podmiotami na światowym rynku eksportu żywności; zwraca uwagę, że państwa te mają zatem bardzo duży wpływ na wiele krajów dotkniętych wysokim poziomem głodu, które importują znaczną część pszenicy z Ukrainy lub Rosji;

Środa, 6 lipca 2022 r.

7. podkreśla, że rządy powinny w tym kontekście unikać zakazu eksportu i określać środki wspierające restrukturyzację rynków rolnych i ich regulację przez zwiększenie ich przejrzystości i ustanowienie nowych przepisów zapobiegających nadmiernej spekulacji finansowej podsycającej niestabilność cen żywności, która zwłaszcza w kontekście wojny może sztucznie zawyżać ceny hurtowe, prowadzić do niestabilności rynku i w szczególności dotyczyć kraje rozwijające się i najsłabsze grupy społeczne;

8. zdecydowanie potępia spekulacje finansowe na towarach rolnych i żywnościowych oraz wzywa Komisję, aby w trybie pilnym przedstawiła propozycje położenia kresu tym spekulacjom, zwłaszcza w kontekście wojny, w celu zapewnienia stabilności rynku i produkcji rolnej; przypomina w związku z tym, że strukturalna niestabilność międzynarodowych rynków rolnych stanowi zagrożenie dla światowego bezpieczeństwa żywnościowego i stabilności politycznej wielu krajów rozwijających się; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały międzynarodowe przepisy mające na celu powstrzymanie finansowych spekulacji produktami rolnymi i żywnościowymi oraz praktyk spekulacyjnych;

9. przypomina, że prawo do żywności jest prawem człowieka; apeluje o szeroko zakrojone i zdecydowane działania UE, które będą towarzyszyć pełnej i stopniowej realizacji tego prawa jako sposobu na zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego dla wszystkich; jest bardzo zaniepokojony znaczącym pogorszeniem się bezpieczeństwa żywnościowego w ostatnich latach;

10. podkreśla, że kryzys energetyczny i niekorzystne zjawiska klimatyczne przed wojną w Ukrainie doprowadziły do wzrostu cen towarów rolnych na rynku światowym, i apeluje w tym kontekście o zwiększoną i bardziej skuteczną pomoc żywnościową w celu sprawniejszego powiązania pilnej pomocy z rozwiązaniami długoterminowymi; w szczególności wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie UE, aby zwiększyły wkład w Światowy Program Żywnościowy oraz by podjęły działania mające na celu przekształcenie naszych systemów żywnościowych dzięki wspieraniu różnorodności i jakości produkcji rolnej i przetwórstwa rolnego w krajach partnerskich oraz przyjęły środki mające na celu rozwiązanie problemu ubóstwa strukturalnego i utrzymujących się nierówności jako podstawowych przyczyn braku bezpieczeństwa żywnościowego;

11. zauważa z zaniepokojeniem, że rosyjska inwazja na Ukrainę będzie miała poważne konsekwencje w szerszym znaczeniu, które dojdą jeszcze do już istniejącego braku bezpieczeństwa żywnościowego i skutków pandemii COVID-19; zauważa z jeszcze większym zaniepokojeniem, że Ukraina jest ważnym producentem podstawowej żywności, takiej jak pszenica, kukurydza i oleje roślinne; wzywa Komisję, by opracowała dalej idące działania na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego oraz wdrożyła je w krótkim, średnim i długim okresie; przypomina, że UE musi dopilnować, aby prawo do żywności dla wszystkich nie było towarem rynkowym; przypomina, że klęski głodu to niektóre z potencjalnych konsekwencji, które należy poważnie rozważyć jako skutki wojny, jeśli światowi przywódcy nie podejmą środków zaradczych;

12. zwraca uwagę, że wojna w Ukrainie pokazuje, jak bardzo kraje o niskich dochodach są uzależnione od światowego rynku pod względem podstawowych dostaw żywności, ponieważ uzależniają one swoje bezpieczeństwo żywnościowe od kilku krajów eksportujących zboże, co sprawia, że są jeszcze bardziej narażone na zakłócenia na rynku i wzrost cen; przypomina, że aby wyżywić swoich obywateli, 14 krajów o niskim lub średnio-niskim dochodzie importuje ponad 50 % pszenicy z Rosji i Ukrainy, a w niektórych z nich już teraz niemal panuje klęska głodu;

13. podkreśla, że aby złagodzić wstrząsy wywołane konfliktem i zachować odporność, kraje zależne od importu żywności z Ukrainy i Federacji Rosyjskiej powinny zdywersyfikować źródła dostaw żywności i korzystać z dostaw z innych krajów eksportujących lub z istniejących zapasów żywności bądź zwiększyć różnorodność swojej krajowej bazy produkcyjnej;

14. wzywa UE i jej państwa członkowskie, by natychmiast wyeliminowały lukę w finansowaniu, której dotyczą apele ONZ o pomoc humanitarną dla Afryki Wschodniej i Bliskiego Wschodu na rok 2022, ponieważ wsparcie dla tych dwóch regionów jest obecnie niedofinansowane w 99 procentach; przypomina, że Światowy Program Żywnościowy musiał już ograniczyć racje żywnościowe dla uchodźców i innych słabszych grup społecznych w Afryce Wschodniej i na Bliskim Wschodzie z powodu braku funduszy, wzrostu cen i ograniczonej oferty towarów na rynkach, również z powodu wojny w Ukrainie;

15. podkreśla, że opracowanie programów w zakresie żywności i żywienia z ambitnym finansowaniem powinno znaleźć się w centrum planów odbudowy gospodarczej po pandemii;

Środa, 6 lipca 2022 r.

16. apeluje do UE, by w swoich programach rozwoju międzynarodowego nadała priorytet żywności i zrównoważonemu rolnictwu oraz zapewniła dostęp do finansowania lokalnym społecznościom i organizacjom; wzywa UE do inwestowania w środki i działania podejmowane w partnerstwie z krajami rozwijającymi się, które zapewniają dostęp do zróżnicowanej, przystępnej cenowo, bezpiecznej, zrównoważonej i wystarczająco pożywnej żywności, ponieważ inwestowanie w żywność i żywienie jest kluczowym elementem budowania kapitału ludzkiego, a także konkurencyjności i osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju;

17. podkreśla, że z uwagi na duże zróżnicowanie systemów żywnościowych polityka powinna być ukierunkowana na indywidualne kraje i konkretne potrzeby oraz dostosowana do okoliczności; przypomina, że należy priorytetowo potraktować lokalną produkcję żywności poprzez finansowanie drobnych producentów rolnych, ochronę praw człowieka, wzmocnienie systemów rolnictwa rodzinnego, spółdzielni i regionalnych łańcuchów dostaw;

18. zwraca uwagę, że małe gospodarstwa rolne są głównymi producentami żywności w krajach rozwijających się i odgrywają istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego i wyżywienia w tych krajach; wzywa UE do szczególnego wspierania i wzmocnienia pozycji drobnych producentów rolnych, rolnictwa rodzinnego i spółdzielni w ramach pomocy w rozwoju, przy jednoczesnym skupieniu się na kwestii godnej pracy; podkreśla, że zwiększenie produkcji małych gospodarstw rolnych przekłada się na większą ilość żywności na rynku światowym, co prowadzi do obniżenia cen żywności i poprawy jakości żywienia;

19. przypomina, że lokalne tradycje rolnicze w połączeniu z nowoczesną technologią mogą zwiększyć produkcję zdrowej i pożywnej żywności; uważa, że kraje rozwijające się powinny być w stanie chronić swoją publiczną politykę rolną;

20. podkreśla, że lokalna produkcja żywności i lokalna konsumpcja, które wspierają rolnictwo małoskalowe i gwarantują uczciwe ceny dla producentów i konsumentów, zmniejszają zależność krajów od importu oraz podatność na międzynarodowe wahania cen;

21. podkreśla, że inwestycje strategiczne w zrównoważone praktyki rolnicze mogą odegrać kluczową rolę w zapewnianiu bardziej odpornych i zrównoważonych systemów rolno-spożywczych; nalega, aby inwestycje UE były zgodne z Agendą 2030, porozumieniem klimatycznym z Paryża i Konwencją o różnorodności biologicznej; z zadowoleniem przyjmuje unijne inwestycje w partnerstwa z krajami rozwijającymi się w dziedzinie agroekologii, systemu rolno-leśnego i dywersyfikacji upraw i zachęca do nich oraz przypomina, że wspierane przez UE inwestycje w rolnictwo, leśnictwo lub rybołówstwo bądź w przedsiębiorstwa, które oddziałują na glebę, użytki zielone, lasy, wodę lub morze, muszą być zgodne m.in. z dobrowolnymi wytycznymi FAO/CFS w zakresie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów w kontekście krajowego bezpieczeństwa żywnościowego oraz z opracowanymi przez FAO/CFS zasadami odpowiedzialnego inwestowania w rolnictwo i systemy żywnościowe; popiera europejskie finansowanie dla producentów i przedsiębiorstw rolno-spożywczych, tak aby umożliwić im konieczne inwestycje w celu dostosowania się do wymogów analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli, dzięki wdrożeniu środków eliminujących potencjalne ryzyko dla bezpieczeństwa żywnościowego.

22. podkreśla, że krótkie łańcuchy dostaw mogą znacznie ułatwić radzenie sobie z obecnymi nieprawidłowościami w systemach żywnościowych, i przypomina, że rolnictwo przyjazne dla klimatu wiąże się m.in. ze zmniejszeniem uzależnienia od energii pochodzącej z paliw kopalnych i ograniczeniem stosowania chemicznych pestycydów i nawozów;

23. z zadowoleniem przyjmuje wszelkie inicjatywy związane z wdrożeniem lub wzmocnieniem polityki rolnej na szczeblu krajowym lub regionalnym, które mają na celu zapewnienie większej samowystarczalności żywnościowej, oraz zachęca kraje rozwijające się do przejścia na większą samowystarczalność dzięki zwiększeniu udziału, autonomii i niezależności rolników w tworzeniu zrównoważonych systemów produkcji rolnej i bardziej samowystarczalnych systemów produkcji; apeluje, aby skoncentrowano wysiłki w dziedzinie rolnictwa przede wszystkim na ochronie prawa krajów rozwijających się do bezpieczeństwa żywnościowego w uzupełnieniu prawa do suwerenności żywnościowej⁽²⁰⁾, a także na zwiększaniu ich zdolności do zaspokajania potrzeb żywieniowych ludności;

⁽²⁰⁾ Suwerenność żywnościowa zdefiniowana przez Via Campesina to „prawo narodów do zdrowej i odpowiedniej pod względem kulturowym żywności produkowanej metodami racjonalnymi ekologicznie i zrównoważonymi oraz prawo narodów do definiowania własnych systemów żywnościowych i rolniczych”. Według Komitetu ONZ ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego bezpieczeństwo żywnościowe istnieje, „gdy wszyscy ludzie mają przez cały czas fizyczny i ekonomiczny dostęp do wystarczającej ilości bezpiecznej i bogatej w składniki odżywcze żywności, aby zaspokoić swoje potrzeby żywieniowe i preferencje żywnościowe umożliwiające aktywne i zdrowe życie”.

Środa, 6 lipca 2022 r.

24. podkreśla znaczenie ochrony i promowania prawa lokalnych społeczności do dostępu do zasobów naturalnych takich jak grunty i woda oraz ich kontrolowania; ubolewa, że w wielu krajach rozwijających się rozpowszechnia się masowy wykup gruntów rolnych; przypomina, że jest to brutalna praktyka podważająca bezpieczeństwo żywnościowe i suwerenność żywnościową, która zagraża przetrwaniu społeczności wiejskich;
25. zauważa, że na przykład prawo do wypasu i wspólne pastwiska to tradycyjne prawa do użytkowania ziemi, które opierają się na prawie zwyczajowym, a nie na potwierdzonym na piśmie prawie własności; podkreśla jednak zasadnicze znaczenie ochrony tych praw zwyczajowych dla społeczności wiejskiej;
26. apeluje o zajęcie się napięciami społecznymi między osiedloną ludnością rolniczą a koczowniczymi społecznościami pasterskimi, w szczególności w regionach, w których występują konflikty etniczno-religijne;
27. wyraża głębokie zaniepokojenie dużą zależnością krajów afrykańskich od importu żywności, w szczególności z Unii Europejskiej, zwłaszcza jeśli import ten obejmuje subsydiowane produkty, których niskie ceny stanowią szkodliwą konkurencję dla rolnictwa na małą skalę w Afryce;
28. podkreśla, że potrzebna jest ochrona praw rolników do zachowania zasobów genetycznych w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i przystosowania się do zmiany klimatu; wzywa Komisję, by w ramach swojej polityki pomocy rozwojowej oraz polityki handlowej i inwestycyjnej wspierała systemy rolnicze zgodne z postanowieniami Międzynarodowego traktatu o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa, który zabezpiecza prawa rolników do zachowania, kontroli, ochrony i rozwoju własnych nasion i tradycyjnej wiedzy;
29. podkreśla, że potrzebna jest konsekwentna współpraca z państwami, organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi, z sektorem prywatnym, rolnikami i drobnymi gospodarstwami rolnymi, a także z lokalnym społeczeństwem obywatelskim i społecznościami lokalnymi, aby wspierać opracowywanie, wdrażanie i monitorowanie specyficznych dla danego kontekstu, wykonalnych i solidnych krajowych celów w zakresie żywienia; uznaje kluczową rolę społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza w docieraniu do drobnych producentów rolnych przez zapewnienie im dostępu do szkoleń, zasobów, rynków i włączanie ich w łańcuchy wartości;
30. jest zdania, że priorytetowe traktowanie potrzeb żywieniowych matek i niemowląt ma kluczowe znaczenie dla zagwarantowania solidnego i odpornego bezpieczeństwa żywnościowego, oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały organy krajowe w krajach rozwijających się we włączaniu usług żywieniowych do systemów opieki zdrowotnej w celu przeciwdziałania problemowi niedożywienia we wszystkich jego formach i zapewnienia ciągłości usług żywieniowych, w szczególności wczesnego wykrywania ostrego niedożywienia oraz zarządzania ostrym niedożywieniem i żywieniem niemowląt i małych dzieci na poziomie społeczności lokalnych, a także powiązanych programów żywienia matek; wobec tego z zadowoleniem przyjmuje osiągnięcia i pracę ruchu SUN;
31. wzywa UE do ochrony dostępu drobnym producentom do ziemi i innych zasobów, w tym materiału siewnego rolników, dostępu do wody, a także dostępu do infrastruktury łączącej społeczności wiejskie z rynkami terytorialnymi, w tym z obszarami miejskimi; wzywa także do kontroli nad nimi;
32. wzywa UE, by zapewniła odpowiednie finansowanie oraz wspólny rozwój wiedzy i innowacji technicznych z wykorzystaniem badań prowadzonych przez rolników, z uwzględnieniem wsparcia dla organizacji drobnych producentów i stowarzyszeń kobiet oraz ich zbiorowych działań związanych z przetwórstwem i wprowadzaniem na rynek;
33. wzywa Komisję, by nawiązała bliskie kontakty z państwami partnerskimi w celu wymiany wiedzy na temat rolnictwa; podkreśla specjalistyczną wiedzę wnoszoną przez europejski sektor rolny oraz podkreśla potrzebę priorytetowego traktowania partnerstw w dziedzinie badań i innowacji w rolnictwie, w tym nawiązywanych za pośrednictwem programu „Horyzont Europa”, oraz odpowiedzialnych i etycznych innowacji promujących zrównoważone praktyki rolnicze pobudzania w celu zwiększenia plonów i produkcji gospodarstw rolnych; apeluje w związku z tym, aby w większym stopniu wykorzystywać lokalną wiedzę tradycyjną przy dążeniu do sprawiedliwej transformacji, zwłaszcza w odniesieniu do praktyk rolniczych, rybołówstwa i ochrony lasów, i wzmacniać tym samym pozycję ludności i społeczności lokalnych;
34. odnotowuje pozytywne wyniki wsparcia budżetowego, wykazane w szóstym sprawozdaniu z postępów w realizacji Planu działania w zakresie żywienia, jako mechanizmu na rzecz inwestycji w żywienie, które są zrównoważone, skuteczne i dostosowane do potrzeb danego kraju;
35. wzywa UE do włączenia globalnych i krajowych celów w zakresie żywienia do odpowiednich programów rozwoju i do strategii krajowych; wzywa UE i jej państwa członkowskie do uruchomienia długoterminowych inwestycji finansowych w bezpieczeństwo żywnościowe i żywieniowe oraz zrównoważone rolnictwo, zrównoważone rybołówstwo i zrównoważoną akwakulturę, a także do zachęcania krajów partnerskich do zwiększenia inwestycji w tych sektorach w ramach budżetów krajowych;

Środa, 6 lipca 2022 r.

36. apeluje do UE, aby nadała pierwszeństwo bezpieczeństwu żywności, ochronie różnorodności biologicznej i zrównoważonemu rolnictwu w swoich programach rozwoju międzynarodowego z udziałem krajów partnerskich przy uwzględnieniu ich specyficznych potrzeb lokalnych i jednoczesnym zapewnieniu dostępu do finansowania lokalnym społecznościom i wspierającym je organizacjom; wzywa UE i jej państwa członkowskie do oceny i monitorowania – z udziałem społeczeństwa obywatelskiego – swoich inwestycji, aby zagwarantować, że w konkretny sposób zwalczają one ubóstwo i brak bezpieczeństwa żywnościowego;

37. podkreśla rolę UE jako czynnika umożliwiającego transformację globalnych systemów żywnościowych, tak aby mogły stać się bardziej odporne, zrównoważone i sprawiedliwe; podkreśla, że strategia „Od pola do stołu” stanowi ambitne ramy polityki UE, których celem jest propagowanie bardziej zrównoważonego i odpornego systemu rolno-spożywczego UE oraz wspieranie globalnego i sprawiedliwego przejścia na zrównoważone systemy rolno-spożywcze, które przynoszą korzyści ludziom i przyrodzie oraz przyczyniają się wzrostu gospodarczego, a także chronią zasoby naturalne zgodnie z celami unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności; przypomina, że celem strategii „Od pola do stołu” jest zmniejszenie uzależnienia rolników od zagranicznych produktów;

38. apeluje do UE i jej państw członkowskich, aby nadal w pełni angażowały się na arenie międzynarodowej w działania na rzecz klimatu i różnorodności biologicznej, Zielonego Ładu i strategii „Od pola do stołu” oraz by odpowiednio wdrażały zalecenia IPCC dotyczące przystosowania się do zmiany klimatu, zwłaszcza w sytuacji, gdy kryzys związany z pandemią i wojna w Ukrainie pokazują podatność światowego rynku żywności na zakłócenia;

39. wzywa Komisję do wzmożenia działań mających na celu wspieranie krajów partnerskich w wysiłkach na rzecz zmniejszenia o 7 mln liczby dzieci poniżej piątego roku życia cierpiących na niedobór wzrostu do 2025 r., zgodnie z zobowiązaniem zawartym w europejskim planie działania w dziedzinie żywienia;

40. wzywa Unię Europejską, aby nadal wspierała kraje partnerskie w przywracaniu dostępności różnorodnej i pożywnej żywności dla dzieci w wieku szkolnym za pośrednictwem programów posiłków w szkole, a zarazem promowała dostęp do żywności produkowanej lokalnie i w sposób zrównoważony oraz zwracała szczególną uwagę na dzieci znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji; podkreśla ponadto użyteczność programów zamówień publicznych w promowaniu wsparcia publicznego dla zakupów od drobnych producentów rolnych i lokalnych przy pozyskiwaniu pożywnej żywności do dystrybucji;

41. z zadowoleniem przyjmuje wsparcie Komisji Europejskiej i kilku państw członkowskich dla koalicji na rzecz posiłków w szkołach jako działanie następcze szczytu dotyczącego systemów żywnościowych; zauważa, że jest ważne, aby podejścia uwzględniające problematykę żywienia były powiązane z działaniami w zakresie żywienia i innymi działaniami w zakresie zdrowia w krajach rozwijających się;

42. przypomina, że na świecie głoduje aż 811 milionów ludzi, a około 2 miliardów jest chronicznie niedożywionych, zwłaszcza w Afryce Subsaharyjskiej i Azji, i brakuje im ważnych witamin i minerałów; przypomina, że te skutki są szczególnie dotkliwe dla dzieci w ciągu pierwszych 1000 dni życia, ponieważ jeśli brakuje im podstawowych mikroelementów, takich jak witamina A, żelazo czy cynk, skutki te utrzymują się przez całe życie, gdyż powodują ograniczenie wzrostu i upośledzenie zdolności umysłowych, co ma wpływ nie tylko na poszczególne osoby, lecz również na całe gospodarki; podkreśla, że głód i niedożywienie należą w związku z tym do największych przeszkód w rozwoju;

43. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie UE do zainwestowania 2,5 mld EUR w latach 2021–2024 w walkę z niedożywieniem, które podjęto na szczycie w sprawie żywienia na rzecz wzrostu; wzywa UE do odgrywania wiodącej roli w realizacji tego celu;

44. zauważa, że pandemia COVID-19 ukazała wzajemne powiązania między zdrowiem ludzi, roślin i zwierząt, zdrowiem środowiskowym i bezpieczeństwem żywnościowym; zwraca uwagę, że choroby atakujące zwierzęta i rośliny również w dalszym ciągu naruszają bezpieczeństwo żywnościowe, ponieważ zakłócają dostawy żywności na całym świecie; wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do połączenia wysiłków ze społecznością międzynarodową wokół podejścia „Jedno zdrowie” w celu ponownego zaprojektowania systemów żywnościowych, zwiększenia ich odporności oraz zagwarantowania lepszego stanu zdrowia i bezpieczeństwa żywnościowego dla wszystkich;

45. przypomina, że zgodnie z badaniami przekształcenie systemów żywnościowych mogłoby uwolnić 12 bln USD stanowiących równowartość ukrytych kosztów żywności na świecie oraz że przekierowanie części tych środków mogłoby zapobiec dalszym szkodom dla środowiska i zdrowia ludzi, a dodatkowo pomogłoby skłonić państwa członkowskie i przywódców do zwiększenia zobowiązań w zakresie finansowania przystosowania się do zmiany klimatu, do czego wezwano podczas COP 26 w Glasgow;

Środa, 6 lipca 2022 r.

46. przypomina, że zmiana klimatu będzie wywierać coraz większą presję na produkcję żywności i dostęp do niej, zwłaszcza w regionach podatnych na zagrożenia, a tym samym negatywny wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe i żywienie; zwraca uwagę na wnioski zawarte w raporcie IPCC z 2022 r., zgodnie z którymi globalne ocieplenie będzie stopniowo osłabiać zdrowie gleby i usługi ekosystemowe, takie jak zapylenie, zwiększać zagrożenie ze strony szkodników i chorób oraz zmniejszać biomasę zwierząt morskich, co przełoży się na mniejszą wydajność produkcji żywności w wielu regionach na lądzie i w oceanach; z zadowoleniem przyjmuje zawarte w raporcie zalecenia dotyczące przystosowania się do zmiany klimatu przez promowanie zasad i praktyk agroekologicznych, agroleśnictwa, przystosowania się na poziomie społeczności lokalnej, zarządzania opartego na ekosystemie w rybołówstwie i akwakulturze oraz innych podejść, które polegają na wykorzystaniu procesów naturalnych do wspierania bezpieczeństwa żywnościowego, żywienia, zdrowia i dobrobytu;

Budowanie odporności na przyszłe wstrząsy

47. przypomina, że przy budowaniu odporności należy uwzględniać rosnącą częstotliwość i intensywność konfliktów, klęsk żywiołowych, w tym susz, cyklonów i powodzi, jak również kryzysów zdrowotnych, utraty różnorodności biologicznej, nierówności strukturalnych i wstrząsów gospodarczych, które często mają coraz większy i wieloaspektowy wpływ na osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji; podkreśla, że inwestycje strategiczne w zrównoważone praktyki rolnicze mogą odegrać kluczową rolę w zapewnianiu bardziej odpornych i zrównoważonych systemów rolno-spożywczych;

48. wzywa UE, by promowała przewidywalne, konkretne i ukierunkowane finansowanie działań wyprzedzających i wczesnego reagowania w dążeniu do zapobiegania występowaniu braku bezpieczeństwa żywnościowego, do ograniczania jego skutków oraz zwiększenia uwagi i finansowania na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu i odporności prowadzonej na szczeblu lokalnym; wzywa UE do rozszerzenia programów dotyczących źródeł utrzymania, aby wspierać bezpieczeństwo żywnościowe i zapewnić ludziom zdolność do generowania i utrzymywania środków do życia, poprawić ich własny dobrostan, a także dobrostan przyszłych pokoleń; apeluje do UE o ochronę dostępu drobnych producentów do ziemi i innych zasobów, w tym nasion pochodzących bezpośrednio od rolników, oraz kontroli nad nimi, a także do ochrony infrastruktury łączącej społeczności wiejskie z rynkami terytorialnymi, w tym z obszarami miejskimi;

49. zwraca uwagę, że bezpieczeństwo żywnościowe ma pozytywny wpływ na odporność społeczeństwa oraz pomaga lepiej uporać się ze wstrząsami, ekstremalnymi zdarzeniami i długotrwałymi kryzysami;

50. wzywa Komisję, by zweryfikowała istniejące plany zarządzania kryzysowego, zwłaszcza w odniesieniu do produkcji żywności;

51. podkreśla, że strategie przystosowania się do zmiany klimatu powinny zmierzać do ograniczenia strat i marnotrawstwa żywności; przypomina, że kraje najslabiej rozwinięte i kraje o niskich dochodach wykazują ogromny potencjał w zakresie ograniczania marnotrawstwa żywności dzięki większym inwestycjom w infrastrukturę do przechowywania, pakowania i transportu; podkreśla znaczenie wdrożenia gospodarki o obiegu zamkniętym w systemach produkcji rolnej w celu zwiększenia ich zrównoważoności i zasobooszczędności oraz ograniczenia w jak największym stopniu strat i marnotrawienia żywności; wzywa Komisję Europejską i wszystkie państwa członkowskie, aby opracowały i wdrożyły programy zapobiegania marnotrawieniu żywności, które obejmowałyby propagowanie krótkich łańcuchów dostaw żywności zmniejszających ryzyko marnotrawienia żywności; podkreśla znaczenie opracowania i aktualizacji globalnej bazy danych, dostępnej dla właściwych organów, w której rejestruje się zapasy towarów, w szczególności zbóż, aby ustanowić podstawy dla systemu zapewniającego ciągłe bezpieczeństwo żywnościowe na odpowiednim poziomie i minimalizującego marnowanie żywności;

52. podkreśla, że bezpieczeństwo żywnościowe zależy od osiągnięcia celów klimatycznych, przeciwdziałania utracie różnorodności biologicznej i zapewnienia zdrowia ekosystemów lądowych, przybrzeżnych i morskich; zwraca uwagę, że walka z zanieczyszczeniami plastikowymi i rozproszonymi ma kluczowe znaczenie;

53. podkreśla, że produkcja biopaliw ma wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe, ponieważ powoduje odpływ towarów rolnych, takich jak zboża, soja, olej rzepakowy, kukurydza i trzcina cukrowa, z produkcji żywności; uważa, że uelastycznienie i lepsza koordynacja polityki w zakresie biopaliw na szczeblu międzynarodowym jest istotną kwestią dotyczącą zoptymalizowania wykorzystania żywności, przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału stabilizacyjnego tych możliwości alternatywnych; wzywa UE, aby priorytetowo traktowała produkcję żywności w stosunku do produkcji biopaliw z roślin uprawnych, przy jednoczesnym poszanowaniu hierarchii postępowania z odpadami i z uwzględnieniem zasady wykorzystania kaskadowego, co pozwoli zabezpieczyć dodatkowe dostawy żywności i ustabilizować światowe rynki towarów żywnościowych;

Środa, 6 lipca 2022 r.

54. zwraca uwagę na znaczenie strategicznych powiązań między Afryką a Europą w oparciu o postępy poczynione w ramach programu działań Unii Afrykańskiej (UA) i Unii Europejskiej na rzecz transformacji obszarów wiejskich; przypomina swoją rezolucję z dnia 16 września 2020 r. w sprawie współpracy UE–Afryka w dziedzinie bezpieczeństwa w regionie Sahelu, Afryki Zachodniej i Rogu Afryki, w której przypomniano, że brak bezpieczeństwa żywnościowego jest często główną przyczyną terroryzmu i konfliktów zbrojnych; apeluje zatem o pełne włączenie podejścia opartego na zasadzie powiązania pomocy humanitarnej, rozwoju i budowania pokoju do strategii bezpieczeństwa w państwach trzecich, co wymaga wsparcia świadczenia podstawowych usług, w tym bezpieczeństwa żywnościowego, przy udziale społeczności lokalnych;

55. przypomina, że inicjatywa Wielki Zielony Mur ma na celu przywrócenie do 2030 r. 100 mln hektarów terenów obecnie zdegradowanych, sekwestrację 250 mln ton dwutlenku węgla i stworzenie 10 mln miejsc pracy na obszarach wiejskich, co łącznie powinno przyczynić się do realizacji 15 z 17 celów zrównoważonego rozwoju, zmniejszenia ubóstwa i głodu, budowania lokalnej odporności na zmianę klimatu, poprawy zdrowia i dobrostanu, tworzenia miejsc pracy i pobudzenia wzrostu gospodarczego;

56. zwraca się do UE o zwiększenie wsparcia dla krajowych systemów ochrony socjalnej, w tym gotówkowej pomocy społecznej umożliwiającej reakcję na wstrząsy, aby zaradzić nierównościom w dochodach w sposób uwzględniający konflikty i zgodnie z zasadą „nie szkodzić” oraz zapewnić dostęp do żywności osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji przez zwiększenie ich siły nabywczej;

57. popiera utworzenie instrumentu finansowego, który pomoże krajom afrykańskim wyeliminować istniejącą lukę w finansowaniu w celu pilnego opracowania planów ochrony socjalnej, czy to za pomocą planowanego globalnego akceleratora na rzecz zatrudnienia i ochrony socjalnej, czy też przez utworzenie globalnego funduszu na rzecz ochrony socjalnej;

58. podkreśla, jak ważne jest wspieranie i promowanie wymiany wiedzy dotyczącej produkcji, przetwórstwa i marketingu oraz wzajemnego uczenia się, np. między rolnikami i między przedsiębiorstwami; wskazuje, że sektory rolne i spożywcze są bardzo ważne dla gospodarki i dla zapewniania godnego i trwałego zatrudnienia na obszarach wiejskich; podkreśla, że w większości przypadków chodzi o małe gospodarstwa i gospodarstwa rodzinne; zwraca uwagę, jak ważne jest promowanie i wzmacnianie środków i narzędzi, które umożliwiają podnoszenie jakości produktów oraz wspierają dywersyfikację produkcji, zrównoważoną modernizację praktyk rolniczych, bezpieczeństwo warunków pracy i zwiększanie odporności rolników;

59. zauważa, że różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn ograniczają produktywność i wydajność rolnictwa, a tym samym spowalniają rozwój; przypomina, że wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt ma kluczowe znaczenie dla żywienia, zachowania zdrowia, bezpieczeństwa żywnościowego i budowania odporności; zwraca uwagę, że wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt stanowi w dalszym ciągu wyzwanie dla rolnictwa oraz dla bezpieczeństwa żywnościowego i bezpieczeństwa żywności; wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie, by wspierały przedsiębiorczość, zatrudnienie i reprezentację polityczną kobiet, by zapewniały włączenie perspektywy płci do zarządzania przedsiębiorstwem żywnościowym oraz zagwarantowały udział kobiet w procesie decyzyjnym związanym z tą dziedziną, w tym kobiet należących do dyskryminowanych mniejszości;

60. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby dążyły – w szczególności poprzez pomoc rozwojową – do niesienia pomocy na rzecz rozwiązania problemu dyskryminacji, z którą borykają się kobiety, zwłaszcza pod względem dostępu do ziemi, zasobów produkcyjnych i usług finansowych; przypomina, że na przykład w Afryce niemal połowę prac rolnych wykonują kobiety oraz że są one na ogół drobnymi producentkami lub zajmują się produkcją rolną na własne potrzeby i nie mają niezbędnego dostępu do informacji, kredytów, gruntów, zasobów i technologii; zachęca do promowania praw kobiet i dziewcząt do dziedziczenia i wzywa UE do wspierania krajów partnerskich, w szczególności w odniesieniu do uznawania przez nie pełnego prawa kobiet do gruntów; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by promowały podejście transformacyjne z punktu widzenia równości płci do rolnictwa, rybołówstwa i systemów żywnościowych za pomocą budowania potencjału kobiet wiejskich, konkretnych reform politycznych zmierzających do wprowadzenia sprawiedliwszych przepisów dotyczących własności gruntów, a także konkretnych inicjatyw skoncentrowanych na wzmocnieniu pozycji ekonomicznej i dostępie do finansowania, zgodnie z trzecim unijnym planem działania w sprawie równości płci;

Środa, 6 lipca 2022 r.

61. zauważa, że kobiety z obszarów wiejskich produkują ponad połowę żywności na świecie pomimo niekorzystnych warunków strukturalnych; podkreśla, że trzeba pilnie zwiększyć dostęp kobiet z obszarów wiejskich do gruntów, zasobów produkcyjnych, aktywów i rynków oraz sprawowanie przez nie kontroli nad nimi, co jest niezbędnym warunkiem poprawy bezpieczeństwa żywnościowego na świecie; wzywa Unię Europejską, aby zwróciła szczególną uwagę na kobiety z obszarów wiejskich oraz wzmocniła ich pozycję ekonomiczną, społeczną i polityczną; przypomina, że dobrowolne wytyczne CFS w zakresie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów są dobrym narzędziem do usuwania barier w zwyczajowych i tradycyjnych systemach dziedziczenia oraz do poszerzania wiedzy kobiet o ich ustawowych prawach⁽²¹⁾;
62. przypomina o strategicznym znaczeniu, jakie ma inwestowanie w różnorodność biologiczną w rolnictwie na poziomie gospodarstwa dla zapewnienia zdrowego odżywiania, jakości i zróżnicowania diety oraz odpowiedniego spożycia składników odżywczych; podkreśla w szczególności, że dzięki zróżnicowaniu rolnictwa i produkcji na własne potrzeby zróżnicowanych roślin spożywczych kobiety i dziewczęta mają większe szanse na minimalnie zróżnicowaną i odpowiednią pod względem zawartości mikroelementów dietę⁽²²⁾;
63. podkreśla, że transformacja obszarów wiejskich oraz wzmocnienie lokalnych, regionalnych i przejrzystych łańcuchów wartości są istotne dla tworzenia trwałych miejsc pracy, zapobiegania naruszeniom praw człowieka i łagodzenia zmiany klimatu; podkreśla, że trzeba wspierać młodzież oraz kobiety, w szczególności poprzez szkolenie oraz dostęp do kredytów i rynków; apeluje o angażowanie ich w kształtowanie polityki rolnej i o wspieranie działań zbiorowych za pośrednictwem organizacji małych producentów;
64. przypomina, że wobec groźby niedożywienia edukacja i uświadamianie są niezbędne dla zrównoważonego trybu życia i sprawnie funkcjonującego społeczeństwa;
65. z zadowoleniem przyjmuje trwające prace Komitetu ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego nad dobrowolnymi wytycznymi dotyczącymi równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia;
66. przypomina, że zmiana klimatu i utrata różnorodności biologicznej, obok innych czynników, zagrażają naszej zdolności do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego na świecie i wywierają dodatkową presję na już i tak kruche systemy żywnościowe; apeluje o racjonalną ekologicznie produkcję żywności, np. agroekologię i przystosowanie odporne na zmianę klimatu, oraz o ochronę i odbudowę naturalnych ekosystemów, aby ograniczyć zagrożenia klimatyczne, stawić czoła kryzysowi klimatycznemu, powstrzymać utratę różnorodności biologicznej i tym samym wzmocnić odporność zrównoważonych systemów rolno-spożywczych; w związku z tym zwraca się do Komisji i państw członkowskich, aby pomagały krajom partnerskim wprowadzać zrównoważone praktyki rolnicze i innowacyjne rozwiązania, w tym wykorzystywać dochody pochodzące z aukcji w EU ETS i z certyfikatów CBAM do zwiększenia odporności tych krajów na zmianę klimatu, ich zdolności do przystosowania się do tej zmiany i łagodzenia jej skutków w celu stworzenia bardziej zrównoważonych systemów żywnościowych;
67. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o dopilnowanie, by w finansowaniu objętym nowym instrumentem ISWMR uwzględniano podejście oparte na prawach człowieka, w którym społeczności lokalne i ludy tubylcze odgrywają kluczową rolę w działaniach na rzecz klimatu, środowiska i rozwoju; jest zdania, że należy zwrócić szczególną uwagę na małe gospodarstwa rolne, które zazwyczaj mają mniejsze możliwości przystosowania się do skutków zmiany klimatu; z zadowoleniem przyjmuje zatem nadchodzący plan działania ONZ na rzecz osiągnięcia w ciągu najbliższych pięciu lat powszechnego zasięgu usług wczesnego ostrzegania przed ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi i zmianą klimatu, który zostanie przedstawiony przez Światową Organizację Meteorologiczną podczas konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu (COP 27) w Egipcie; przypomina, że specjalny wysłannik ds. szczytu ONZ w sprawie systemów żywnościowych podkreślił, iż powiązanie między klimatem a żywnością jest głębokie;
68. wzywa Komisję, aby pomagała krajom rozwijającym się w rozwoju i ochronie ich newralgicznych i nowo powstających gałęzi przemysłu, promowaniu bezpieczeństwa żywnościowego, wspieraniu łagodzenia zmiany klimatu w rolnictwie oraz spełnianiu unijnych i międzynarodowych norm zrównoważonego rozwoju obowiązujących w eksporcie produktów rolnych;
69. uważa, że należy pomagać krajom rozwijającym się we wdrażaniu publicznych strategii rolnych i żywnościowych mogących zaspokoić potrzeby szybko rosnącej w tych krajach liczby ludności; podkreśla, że głównym celem polityki bezpieczeństwa żywnościowego musi być zapewnienie obywatelom w zrównoważony sposób wystarczającej ilości

⁽²¹⁾ <https://www.oxfam.org/en/empowering-women-farmers-end-hunger-and-poverty>

⁽²²⁾ Jones, Andrew D; Creed-Kanashiro, Hilary; Zimmerer, Karl S.; De Haan, Stef; Carrasco, Miluska; Meza, Krysty; Cruz-Garcia, Gisella S.; Tello, Milka; Amaya, Franklin Plasencia; Marin, R Margot; i Ganoza, Lizette. 2018. Farm-level agricultural biodiversity in the Peruvian Andes is associated with greater odds of women achieving a minimally diverse and micronutrient adequate diet [Różnorodność biologiczna w rolnictwie na poziomie gospodarstwa w peruwiańskich Andach wiąże się z większymi szansami kobiet na uzyskanie minimalnie zróżnicowanej i odpowiedniej pod względem zawartości mikroelementów diety]. *Journal of Nutrition* 148(10): 1625-1637.

Środa, 6 lipca 2022 r.

pożywej, bezpiecznej i przystępnej cenowo żywności przez cały rok i jednocześnie zagwarantowanie rolnikom godziwego dochodu i poziomu życia; zauważa, że od czasu ustanowienia wspólnej polityki rolnej zniesienie subsydiów wywozowych i oddzielenie płatności bezpośrednich od produkcji znacznie zmniejszyły ryzyko dumpingu na rynkach państw trzecich; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zwiększyły wsparcie dla rozwoju rolnictwa umożliwiającego zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w krajach rozwijających się oraz by zdecydowanie zwiększyły inwestycje w rozwój terytorialny obszarów wiejskich;

70. zwraca uwagę, że systemy żywnościowe są ważnymi czynnikami wpływającymi na emisję gazów cieplarnianych; zauważa, że budowanie odporności systemów żywnościowych na zmianę klimatu będzie wymagało uwzględnienia kwestii przystosowania się do zmiany klimatu oraz ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych i zarządzania tym ryzykiem w polityce krótko-, średnio- i długoterminowej; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby towarzyszyły krajom rozwijającym się w tym procesie;

71. wzywa UE, by chroniła dostęp drobnych producentów rolnych do gruntów i innych zasobów, w tym nasion, infrastruktury i wody, oraz zapewniła im kontrolę nad nimi;

72. wzywa UE, by zapewniła zamówienia publiczne sprzyjające lokalnej produkcji agroekologicznej, zasady bezpieczeństwa żywności dostosowane do produkcji na małą skalę, ochronę rynków krajowych przed importem po niskich cenach, a także edukację konsumentów i ochronę socjalną w celu zwiększenia spożycia pożywej żywności lokalnej;

73. apeluje do UE, by dostosowała programowanie objęte Instrumentem Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”, tak aby aktywnie wspierać globalną transformację w kierunku zrównoważonych systemów żywnościowych, które mogą zapewnić przystępną cenowo, zdrową i pożywną dietę, które są sprawiedliwe, odporne, oparte na prawach, zrównoważone środowiskowo, zwracają szczególną uwagę na potrzeby kobiet i mogą zmniejszyć presję, jaką produkcja żywności wywiera na wykorzystanie gruntów i wody;

74. podkreśla, że skutki zmiany klimatu mają krytyczny negatywny wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe w krajach rozwijających się oraz że przystosowanie się do zmiany klimatu ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia odporności zrównoważonych systemów żywnościowych; ubolewa z powodu niewywiązania się przez kraje rozwinięte z podjętego w porozumieniu kopenhaskim z 2009 r. zobowiązania do zapewnienia przewidywalnego i odpowiedniego finansowania działań na rzecz klimatu w krajach rozwijających się, zwłaszcza środków na dostosowanie się do zmiany klimatu, które to finansowanie miało osiągnąć kwotę 100 mld USD w 2020 r.; wzywa UE, by zwiększyła finansowanie na rzecz klimatu poza instrumentem ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, w tym przez ambitne wykorzystanie dochodów z aukcji ETS i sprzedaży certyfikatów CBAM;

75. wzywa Komisję, by wspierała przemiany agroekologiczne w krajach partnerskich w celu zapewnienia wszystkim pożywej, bezpiecznej, zróżnicowanej i przystępnej cenowo żywności przez cały rok, przy czym należy chronić różnorodność biologiczną, zwiększać odporność na zmianę klimatu i wzmacniać spójność społeczną dzięki zmniejszeniu nierówności społecznych; apeluje do Komisji, aby wspierała rozwój lokalnych sieci żywnościowych w celu zagwarantowania lokalnej produkcji i konsumpcji, co będzie sprzyjać tworzeniu miejsc pracy na szczeblu lokalnym, zagwarantuje producentom i konsumentom uczciwe ceny oraz zmniejszy zależność krajów od importu i ich podatność na międzynarodowe wahania cen;

76. podkreśla, że inwestycje i interwencje UE powinny opierać się na rygorystycznych ocenach wstępnych, pełnej przejrzystości i włączeniu tych podmiotów, których dotyczą inwestycje i interwencje, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego, tak aby zaplanować sprawiedliwe działania i wzmacnić zdolności na szczeblu krajowym i lokalnym, w tym zdolności podmiotów niepaństwowych; utrzymuje, że trzeba dostrzec potrzebę podjęcia ściśle ukierunkowanych działań, aby zagwarantować bardziej zrównoważone rolnictwo i systemy żywnościowe w krajach partnerskich;

77. apeluje o przegląd unijnego planu działania w dziedzinie żywienia, aby zająć się wszystkimi formami niedożywienia w kontekście humanitarnym i rozwojowym, oraz o uwzględnienie nowych ambitnych zobowiązań politycznych i finansowych;

78. odnotowuje, że 45 milionów dzieci w wieku poniżej pięciu lat dotkniętych jest wyniszczeniem, zdefiniowanym jako niski wskaźnik wagi do wzrostu, w wyniku poważnego niedożywienia na wczesnym etapie życia; przypomina, że nadwaga i otyłość wśród dorosłych, nastolatków i dzieci wzrastają do rekordowego poziomu, a problem ten dotyczy 2 miliardów ludzi na całym świecie, spośród których 70 % żyje w krajach o niskich i średnich dochodach; przypomina, że nadwaga i otyłość wiążą się z ryzykiem wystąpienia chorób dietozależnych, w tym chorób niezakaźnych, ponieważ niedożywienie jest wyzwaniem dla wszystkich narodów, niezależnie od etapu ich rozwoju; w związku z tym wiele krajów doświadcza

Środa, 6 lipca 2022 r.

obecnie „podwójnego obciążenia” w postaci co najmniej dwóch rodzajów niewłaściwego odżywiania, takich jak współistniejące ze sobą niedożywienie oraz nadwaga i otyłość; wzywa Komisję Europejską, aby przeprowadziła przegląd ram politycznych bezpieczeństwa żywnościowego z 2010 r. i ram politycznych żywienia z 2013 r., o co zaapelowały państwa członkowskie w konkluzjach Rady z 2018 r. w sprawie zwiększenia globalnego bezpieczeństwa żywnościowego;

79. wzywa Komisję do zadbania o to, by inwestycje unijne w rolnictwo, rozwój gospodarczy, łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej, ochronę zdrowia, zdrowie oraz w inne sektory w pełni uwzględniały kwestię żywienia; popiera przegląd globalnej strategii zdrowotnej z 2010 r. i postuluje włączenie do zmienionego dokumentu walki z niedożywieniem; apeluje o większe wsparcie finansowe na rzecz budowania silnych i odpornych systemów opieki zdrowotnej, aby przerwać międzypokoleniowe błędne koło nieodpowiedniego żywienia i niedożywienia;

Uzupełniające działania UE w zakresie polityki humanitarnej i rozwojowej

80. nalega na zwiększenie pomocy humanitarnej dla krajów stojących w obliczu kryzysów żywnościowych lub dotkniętych konfliktami; zauważa, że społeczność międzynarodowa, w tym Unia Europejska, musi dążyć do zmniejszenia rosnącej przepaści między potrzebami humanitarnymi a zasobami dostępnymi na świecie; potępia wszelkie działania, w których dostęp do żywności wykorzystuje się jako narzędzie ucisku lub broń wojenną, i przypomina o czterech zasadach humanitarnych: człowieczeństwo, neutralność, bezstronność i niezależność;

81. podkreśla, że pomoc humanitarna może być wykorzystywana, aby zaradzić sytuacjom bezpośrednio zagrażającym życiu, gdy istniejące możliwości są niewystarczające, przy czym należy jednocześnie wdrażać rozwiązania finansowane z innych rodzajów pomocy, mające na celu przeciwdziałanie długoterminowym czynnikom powodującym brak bezpieczeństwa żywnościowego i niedożywienie oraz zajęcie się tymi czynnikami;

82. z zadowoleniem przyjmuje obchody pierwszego Europejskiego Forum Humanitarnego, które dąży do zwiększenia wpływu działań humanitarnych oraz zapewnienia skuteczności i wydajności w dostarczaniu pomocy, a także decyzję o uczynieniu z niego corocznego wydarzenia w kalendarzu imprez humanitarnych; podkreśla znaczenie współpracy w ramach Drużyny Europy w celu przezwyciężenia światowego kryzysu humanitarnego w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego;

83. wzywa rządy państw członkowskich UE, aby metodami dyplomatycznymi zapobiegały konfliktom, eliminowały wszystkie formy niedożywienia oraz zwiększały inwestycje w zapobieganie konfliktom, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i dziewcząt, i dokładnie stosowały się do rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325; przypomina, że pomoc humanitarna musi być wyłączona z sankcji międzynarodowych; podkreśla, że we współpracy na rzecz rozwoju trzeba znaleźć zrównoważone średnio- i długoterminowe rozwiązania w celu wyeliminowania podstawowych przyczyn braku bezpieczeństwa żywnościowego;

84. przypomina się, że udział Ukrainy i Rosji w światowym handlu pszenicą wynosi około 30 %, jęczmieniem – 32 %, kukurydzą – 17 %, olejem słonecznikowym – ponad 50 %, a nasionami słonecznika – 20 %; podkreśla, że zmniejszenie lub utrata ukraińskiego eksportu wpłynie na kraje w dużym stopniu zależne od produkcji tych produktów, w tym na kraje, które już doświadczają braku bezpieczeństwa żywnościowego i są podatne na wstrząsy podażowe i wzrost cen, jak ma to miejsce w przypadku Afryki; apeluje do Komisji i państw członkowskich o pilną ocenę, w koordynacji z partnerami międzynarodowymi i właściwymi instytucjami międzynarodowymi, wszystkich dostępnych środków, by uniknąć wszelkich braków w bilansie płatniczym krajów importerów żywności, w tym bezpośredniego finansowania i restrukturyzacji ich zadłużenia; podkreśla, że ważne jest nadanie pierwszeństwa finansowaniu opartemu na dotacjach jako opcji domyślnej, zwłaszcza w przypadku krajów najsłabiej rozwiniętych;

85. popiera trwające prace nad powiązaniem pomocy humanitarnej, rozwoju i budowania pokoju; podkreśla, że zasada ta powinna być nadal uwzględniana w pomocy humanitarnej, a także w programowaniu dotyczącym bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia, popartym jasnymi wytycznymi w sprawie najlepszych praktyk opartych na dowodach;

86. z zadowoleniem przyjmuje prace UE i agencji ONZ z siedzibą w Rzymie, takich jak FAO, WFP i IFAD, mające na celu realizację działań wyprzedzających, aby zapobiegać kryzysom przed ich wystąpieniem oraz chronić grupy znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji przed katastrofami klimatycznymi i spowodowanymi przez człowieka; postuluje wzmocnienie mechanizmów koordynacji z podmiotami lokalnymi w terenie oraz znalezienie silniejszych powiązań między krótkoterminowymi działaniami wyprzedzającymi a długoterminowymi programami rządowymi; przypomina, że działania wyprzedzające o charakterze włączającym powinny być dostosowane do kontekstu i prowadzone lokalnie oraz zapewniać osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji możliwość zabrania głosu na szczeblu decyzyjnym, by odpowiedzieć na ich konkretne potrzeby;

Środa, 6 lipca 2022 r.

87. popiera aktywną rolę UE w Globalnej Sieci na rzecz Przeciwdziałania Kryzysom Żywnościowym i postuluje dalsze aktywne funkcjonowanie sieci, zwłaszcza w kontekście regionalnym i krajowym; wzywa państwa członkowskie do wsparcia Globalnej Sieci na rzecz Przeciwdziałania Kryzysom Żywnościowym w jej działaniach związanych z rozwiązywaniem kryzysów żywnościowych za pomocą wielostronnych i wielosektorowych interwencji, budowaniem odporności i wiedzy oraz wdrażaniem zasady powiązania pomocy humanitarnej, rozwoju i budowania pokoju; w związku z tym apeluje do Komisji Europejskiej i państw członkowskich o współpracę z krajami rozwijającymi się przy opracowywaniu i wdrażaniu przez nie innowacyjnych polityk i strategii, których celem jest rozwiązanie problemu braku bezpieczeństwa żywnościowego, zwiększenie włączenia gospodarczego i osiągnięcie bardziej zrównoważonych systemów żywnościowych;

88. apeluje o poprawę systemów wczesnego ostrzegania, protokołów wczesnego reagowania i mechanizmów nadzoru, aby zapewnić szybkie reagowanie w celu złagodzenia wpływu zagrożeń na bezpieczeństwo żywnościowe i przejścia od reaktywnych do proaktywnych interwencji ratujących życie dzięki wyprzedzającym działaniom humanitarnym; popiera rolę Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywnościowego jako najważniejszej międzynarodowej i międzyrządowej platformy politycznej poświęconej bezpieczeństwu żywnościowemu i żywnieniu;

89. wzywa Komisję do zapewnienia wielosektorowego podejścia do żywienia i nadania priorytetu włączeniu kwestii bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia do działań w zakresie zdrowia, edukacji, wody, warunków sanitarnych i higieny, tak aby co najmniej 20 % oficjalnej pomocy rozwojowej z Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” przeznaczano na włączenie społeczne i rozwój społeczny;

90. apeluje o włączenie żywienia do powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego, ponieważ ma ono zasadnicze znaczenie dla położenia kresu niedożywieniu, a powszechne zabezpieczenie zdrowotne urzeczywistni się, jeśli podstawowe działania w zakresie żywienia nie zostaną skutecznie zintegrowane jako podstawowe usługi zdrowotne i nie będą traktowane priorytetowo w systemach opieki zdrowotnej; przypomina, że powszechne zabezpieczenie zdrowotne ma kluczowe znaczenie dla ludzi w ciągu całego życia, ze szczególnym uwzględnieniem osób najbardziej potrzebujących i zmarginalizowanych, i powinno być dostosowane do potrzeb zdrowotnych społeczeństwa; przypomina, że można wspierać je przez zapewnienie optymalnego i bezpiecznego żywienia niemowląt i małych dzieci, w tym przez karmienie piersią, przez dążenie do zapewnienia zbilansowanej i zdrowej diety, również za pomocą posiłków w szkołach, zapewnienie edukacji w zakresie żywienia prowadzonej przez wykwalifikowane osoby i doradztwa w zakresie związanej z tym zmiany zachowań, przez uwzględnienie żywienia w budżecie sektora zdrowia, tworzenie systemów informacji zdrowotnej w celu podejmowania działań w odpowiednim czasie oraz przez promowanie dostępu do skutecznych i niedrogich produktów związanych z żywnością, przy jednoczesnym ograniczaniu wprowadzania na rynek niezdrowej żywności;

91. przyznaje, że żywienie powinno być centralnym elementem strategii, planów i budżetów systemów opieki zdrowotnej w celu osiągnięcia powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego; apeluje o większe wsparcie finansowe w dziedzinie zdrowia na rzecz budowy silnych i odpornych systemów opieki zdrowotnej, aby przerwać międzypokoleniowe błędne koło niedożywienia oraz zapobiegać kryzysom zdrowotnym i na nie reagować; popiera włączenie leczenia niedożywienia i usług profilaktycznych, a także interwencji zdrowotnych, takich jak planowanie rodziny, zdrowie psychiczne oraz opieka przed- i poporodowa, do pakietów podstawowej opieki zdrowotnej w krajowych systemach opieki zdrowotnej w celu osiągnięcia powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego;

92. zauważa, że bezpieczeństwo żywnościowe jest ściśle powiązane z dostępem do wody; wzywa w związku z tym Komisję do włączenia prawa do wody oraz rozwoju infrastruktury wodnej i infrastruktury uzdatniania wody do działań na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego w krajach rozwijających się;

93. zauważa, że różnorodność biologiczna, jeśli chodzi o żywność i rolnictwo, zwiększa odporność na wstrząsy i ułatwia przystosowanie się, utrzymuje stabilność i wspiera odbudowę; przypomina, że zdolność agroekologii do godzenia gospodarczego, środowiskowego i społecznego wymiaru zrównoważonego rozwoju została szeroko dostrzeżona w przełomowych sprawozdaniach, w szczególności IPCC i IPBES oraz w globalnych ocenach rolnictwa zleconych przez Bank Światowy i FAO (IAASTD); podkreśla znaczenie wspierania agroekologii, systemu rolno-leśnego, produkcji lokalnej i zrównoważonych systemów żywnościowych, które koncentrują się na rozwijaniu krótkich łańcuchów dostaw, zarówno w polityce krajowej, jak i na forach międzynarodowych, aby zapewniać bezpieczeństwo żywnościowe i żywieniowe dla wszystkich, a także zwiększyć zrównoważoną wydajność sektora rolnego i jego odporność na zmianę klimatu;

Środa, 6 lipca 2022 r.

94. wzywa Komisję, aby wspierała kraje partnerskie w rozwoju praktyk zrównoważonego rolnictwa, w tym agroekologii, w celu zwiększenia żyzności gleby, zmaksymalizowania różnorodności biologicznej i poprawy efektywności wykorzystania wody jako kluczowych elementów większego bezpieczeństwa żywnościowego; zwraca uwagę na wyzwania związane ze zmianą klimatu i utratą różnorodności biologicznej oraz na ich niekorzystny wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe i żywienia, a także na potrzebę zapewnienia niezbędnych zasobów na przystosowanie się do zmiany klimatu i łagodzenie jej skutków;

95. zauważa, że istnieje wiele podejść agronomicznych i agroekologicznych, które mogą przynieść korzyści w innych strefach klimatycznych i w innych sytuacjach, np. mieszanie upraw, „polikultury”, systemy rolno-leśne, w tym wykorzystujące drzewa motylkowate (szczególnie przydatne w zapewnianiu cienia i ochrony dla innych upraw i zwierząt oraz stymulujące lub zwiększające obieg lub zatrzymywanie wody);

96. zwraca uwagę, że niszczenie lasów deszczowych powoduje nieodwracalną utratę różnorodności biologicznej i pochłaniaczy dwutlenku węgla, a także niszczenie miejsc zamieszkania i trybu życia zamieszkujących lasy społeczności tubylczych; przypomina, że lasy w znacznym stopniu przyczyniają się do osiągnięcia celów klimatycznych, ochrony różnorodności biologicznej oraz zapobiegania pustynnieniu i ekstremalnej erozji gleby; uważa, że należy zintensyfikować wysiłki na rzecz ochrony skoncentrowane na przykład na lasach, dzikich zwierzętach oraz ekosystemach morskich i przybrzeżnych poprzez zapewnienie ram regulacyjnych, wystarczających środków i danych naukowych, a także przewidzieć działania zmierzające do odtwarzania ekosystemów i zarządzania nimi;

97. apeluje o uwzględnienie związku między zdrowiem publicznym a różnorodnością biologiczną zgodnie z podejściem „jedno zdrowie”; wzywa UE i wszystkie kraje partnerskie, by uznawały i chroniły prawa ludów tubylczych do zwyczajowej własności ich gruntów i zasobów naturalnych oraz sprawowania kontroli nad nimi, zgodnie z Deklaracją praw ludów tubylczych ONZ i konwencją nr 169 Międzynarodowej Organizacji Pracy, oraz aby przestrzegały zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody;

98. przypomina, że nierównoważone praktyki intensyfikacji rolnictwa są głównymi przyczynami degradacji różnorodności biologicznej na świecie, w tym erozji genetycznej odmian roślin i zwierząt gospodarskich; przypomina, że celem strategii „Od pola do stołu” jest stopniowe ograniczenie do 2030 r. powszechnego stosowania niebezpiecznych pestycydów chemicznych w rolnictwie i zmniejszenie ryzyka związanego z ich stosowaniem oraz promowanie praktyk alternatywnych; podkreśla, że znaczna część niebezpiecznych substancji trafia do krajów ubogich; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, by przedstawić wniosek w ramach unijnej strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności mający na celu położenie kresu tym praktykom; apeluje jednak do Komisji, by propagowała poszukiwanie zrównoważonych i przystępnych cenowo rozwiązań alternatywnych dla stosowania pestycydów w celu uniknięcia poważnych zaburzeń bezpieczeństwa żywnościowego w krajach rozwijających się, które to zaburzenia pogłębiłyby głód wśród najbardziej narażonej ludności; apeluje o specjalne wsparcie kształcenia i szkolenia w zakresie zrównoważonej ochrony roślin i alternatywnych dla pestycydów metod ochrony oraz o zminimalizowanie narażenia na substancje niebezpieczne;

99. potępia stosowanie przez UE podwójnych standardów w odniesieniu do pestycydów, przez co dozwolony jest wywóz z UE substancji niebezpiecznych zakazanych w Unii; podkreśla, że stosowanie niektórych pestycydów w rolnictwie intensywnym w krajach rozwijających się ma wpływ na zdrowie pracowników i wyrządza szkody w środowisku naturalnym; apeluje o kształcenie i szkolenie w dziedzinie praktyk agroekologicznych, organicznych i związanych ze zrównoważoną ochroną roślin;

100. przypomina, że zgodnie z najnowszymi raportami systemy żywnościowe przyczyniają się do jednej trzeciej emisji gazów cieplarnianych, do 80 % utraty różnorodności biologicznej i zużywają nawet 70 % słodkiej wody; podkreśla jednak, że zrównoważone systemy produkcji żywności powinny zostać uznane za podstawowe rozwiązanie tych istniejących wyzwań oraz że możliwe jest wyżywienie rosnącej liczby ludności świata i jednoczesna ochrona naszej planety;

101. wzywa UE, aby aktywnie wypełniała zobowiązania podjęte w Roku Działania na rzecz Żywnienia 2021, w szczególności zobowiązania wynikające ze szczytu ONZ dotyczącego systemów żywnościowych i szczytu w sprawie żywienia na rzecz wzrostu, oraz aby odgrywała główną rolę we współpracy ze społecznościami tubylczymi w realizacji tych zadań, zgodnie z jej własną strategią „Od pola do stołu”; wyraża zadowolenie, że Komisja zdecydowała się zostać głównym partnerem w ośmiu koalicjach powstałych na szczycie ONZ dotyczącym systemów żywnościowych;

Środa, 6 lipca 2022 r.

102. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o współpracę z Unią Afrykańską, aby zapewnić większe zaangażowanie i inwestycje, które pomogłyby podjąć bieżące problemy związane z żywnością w regionie oraz wesprzeć Rok Żywności Unii Afrykańskiej: „Wzmacnianie odporności w zakresie żywności i bezpieczeństwa żywnościowego na kontynencie afrykańskim: wzmacnianie systemów rolno-spożywczych, systemów ochrony zdrowia i opieki społecznej w celu przyspieszenia rozwoju kapitału ludzkiego, społecznego i ekonomicznego”;

103. podkreśla, że technologie cyfrowe i inteligentne rolnictwo precyzyjne oferują znaczące możliwości pod względem rozwijania zrównoważonych systemów rolno-spożywczych i pobudzania sprawiedliwego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu na obszarach wiejskich w krajach rozwijających się;

104. zwraca uwagę, że konieczna jest poprawa bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia w krajach rozwijających się poprzez całościowe i zrównoważone podejście do systemu żywnościowego; wzywa Komisję do przyjęcia włączającej wielostronnej strategii opartej na prawach; apeluje do Komisji o dopilnowanie, by inwestycje UE w rolnictwo, rozwój gospodarczy, łagodzenie skutków zmiany klimatu i dostosowanie się do niej, wodę, warunki sanitarne i higienę, zdrowie i inne sektory w pełni uwzględniały kwestię żywienia przez włączenie wymiernych wyników żywieniowych na etapie planowania;

105. podkreśla, że UE powinna bronić praw człowieka i prawa do odpowiedniego pożywienia jako podstawowej zasady i priorytetu systemów żywnościowych, aby zapewnić najbardziej zmarginalizowanym grupom prawo dostępu do pożywnej żywności, oraz uznaje znaczenie Deklaracji ONZ w sprawie praw ludności wiejskiej i innych osób pracujących na obszarach wiejskich;

106. popiera rozwój możliwości handlu między UE a krajami rozwijającymi się, co może pobudzić rozwój lokalnego rolnictwa; przypomina, że gospodarstwa rodzinne i drobni producenci rolni wykazali, że są w stanie dostarczać różnicowane produkty i w zrównoważony sposób zwiększać produkcję żywności;

107. podkreśla, że w każdej strategii na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego należy uznawać wiodącą rolę rolników oraz organizacji producentów i ich przedstawicieli, oraz wskazuje, że trzeba wspierać tworzenie spółdzielni i grup producentów w krajach rozwijających się, co przyczyni się do wzmocnienia ich zbiorowej zdolności do skutecznego organizowania się, aby mogli czerpać korzyści z lepszej pozycji w łańcuchach żywności oraz dzielenia się wartością dodaną produktów eksportowych;

108. podkreśla, że liberalizacja handlu mogłaby mieć wpływ na wylesianie, zmianę klimatu i utratę różnorodności biologicznej, a także na produkcję żywności i dostęp do żywności; uważa, że polityka handlowa i inwestycyjna UE wobec krajów rozwijających się powinna opierać się na polityce handlowej, w której preferowane są ochrona lasów i różnorodności biologicznej, rozwój lokalnego rolnictwa oraz lokalnych producentów i rolników, w celu zapewnienia pełnej suwerenności żywnościowej i ograniczenia zjawiska masowego wykupu gruntów rolnych i wylesiania na potrzeby eksportu produktów rolnych;

109. uważa, że Unia i państwa członkowskie powinny propagować różne inicjatywy sprawiedliwego handlu oraz kompleksowo i całościowo uwzględniać cele środowiskowe i społeczne w postanowieniach wszystkich umów handlowych;

110. przypomina, że różnorodność materiału siewnego ma zasadnicze znaczenie dla budowania odporności rolnictwa na zmianę klimatu; przypomina, że według szacunków w niektórych krajach afrykańskich nasiona pochodzące z gospodarstw rolnych zaspokajają ponad 80 % łącznego zapotrzebowania rolników na materiał siewny; w związku z tym wzywa UE, aby wspierała w umowach handlowych systemy praw własności intelektualnej, które sprzyjają rozwojowi lokalnie dostosowanych odmian nasion i nasion pochodzących z gospodarstw rolnych, ale powstrzymywała się od wpływania na reformę przepisów o nasiennictwie, zwłaszcza w Afryce, poprzez przyjęcie przepisów UPOV z 1991 r., w zakresie, w jakim jest to niezgodne z postanowieniami Międzynarodowego traktatu o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa;

111. podkreśla, że produkty rybołówstwa i akwakultury należą do najzdrowszych artykułów spożywczych i wywierają najmniejszy wpływ na środowisko naturalne; zwraca uwagę, że produkty rybołówstwa i akwakultury mogą przyczynić się do osiągnięcia szeregu celów zrównoważonego rozwoju, w tym celu 2 „Zero głodu”; w związku z tym wzywa Komisję, aby uwzględniła produkty rybołówstwa i akwakultury przy przyjmowaniu strategii bezpieczeństwa żywnościowego, w tym dla krajów rozwijających się;

Środa, 6 lipca 2022 r.

112. zachęca UE, aby nadal dążyła do zakończenia wielostronnych negocjacji na forum Światowej Organizacji Handlu w sprawie dotacji dla rybołówstwa – wdrażających cel zrównoważonego rozwoju 14.6 – zmierzających do zakazania pewnych form dotacji dla rybołówstwa, które przyczyniają się do nadmiernej zdolności połowowej i przełowienia, wyeliminowania dotacji, które przyczyniają się do połowów NNN, oraz powstrzymania się od wprowadzania takich nowych dotacji, w pełnej zgodności z celami określonymi w Europejskim Zielonym Ładzie, 8. programie działań w zakresie środowiska i porozumieniu paryskim;

113. apeluje, aby w ramach globalnego wymiaru strategii na rzecz bioróżnorodności wspierać prawo do odpowiedniej żywności, wdrożyć deklarację ONZ w sprawie praw ludności wiejskiej i innych osób pracujących na obszarach wiejskich z myślą o opracowaniu środków mających poprawić w skali globalnej warunki pracy pracowników gospodarstw rolnych i dochody drobnych rolników, którzy stanowią część międzynarodowych łańcuchów dostaw żywności, oraz aby dopilnować, żeby we wszystkich wymogach bezpieczeństwa żywności uwzględniano zasadę ostrożności; wzywa ponadto UE, by dostosowała politykę handlową do celów strategii „Od pola do stołu” i celów strategii na rzecz bioróżnorodności oraz celu neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla wyznaczonego w Europejskim Zielonym Ładzie;

114. podkreśla, że warunkiem wstępnym skutecznej realizacji celów zrównoważoności jest zaangażowanie państw trzecich działających na szczeblu globalnym;

115. podkreśla wartość żywności, którą należy rozumieć nie jako zwykły towar, ale jako prawo człowieka, które należy realizować, przy czym należy lepiej oceniać związane z tym oddziaływanie gospodarcze, społeczne i środowiskowe oraz efekty zewnętrzne, a także w razie potrzeby łagodzić je lub wykorzystywać;

116. apeluje o wzmożone działania na szczeblu międzynarodowym mające zagwarantować, że w procesie podejmowania decyzji politycznych bezpieczeństwo żywnościowe znajdzie się w centrum uwagi, by uniknąć niedoborów i zapewnić bezpieczeństwo żywnościowe w krajach najbardziej podatnych na zagrożenia;

117. wzywa do dalszych wysiłków na rzecz zapewnienia jednolitego charakteru polityki UE zgodnie z zasadą spójności polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju; apeluje o dopilnowanie, by europejski eksport nie szkodził rozwojowi lokalnej produkcji i lokalnych rynków; podkreśla, że unijne umowy o wolnym handlu nie powinny zakłócać lokalnego rolnictwa, szkodzić małym producentom ani pogłębiać zależności od przywozu żywności; apeluje o wspieranie lokalnej produkcji i konsumpcji, które mogą zapewnić tworzenie miejsc pracy na szczeblu lokalnym oraz uczciwe ceny, zagwarantować ochronę zdrowia i bezpieczeństwa pracowników oraz zmniejszyć zależność krajów od przywozu i ich podatność na międzynarodowe wahania cen;

118. zwraca uwagę, że potrzebne są jasne wytyczne dotyczące sposobu, w jaki należy osiągnąć spójność polityki na rzecz rozwoju na szczeblu UE przy jednoczesnym rozwiązaniu ewentualnych sprzeczności między celami politycznymi; apeluje do UE, aby zagwarantowała spójność europejskiej polityki rolnej i handlowej, co pozwoliłoby zwiększyć bezpieczeństwo żywnościowe i suwerenność żywnościową oraz chronić rynki lokalne i regionalne;

o

o o

119. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
